

Naročnina listu: --
Celo leto . . . K 10.—
Pol leta . . . " 5.—
Četrto leta . . . " 250
Mesečno . . . " 1.—
Zunaj Avstrije: ----
Celo leto . . . " 15.—
Posamezne številke
-- 10 vinarjev. --

STRAŽA

Inserati ali oznanila
se računajo po 12 vin.
od 6 redne petivrstice: pri
večkratnih oznanilih velik
popust.
„Straža“ izhaja v pon-
deljek in petek popoldna.
Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
Koroška ulica. 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopoldne.

Trdnjava Ivangorod obkoljena.

Armada nadvojvode Jožef Ferdinanda se bliža Lublinu. — Zavezniške armade na celi črti prodirajo dalje v Rusijo. — Varšava pred obleganjem. — Velik bojni plen. — Štiridnevna krvava bitka na Goriškem. — Italijani na vseh krajih odbiti. — Naši obdržali vse postojanke.

Rimski papež in njegov svetovni pomen.

Merilo za vero v Kristusa je vdanost do njegovega namestnika na zemlji, do rimskega papeža. Po tem merilu moramo presoati posameznike in narode, čas in stoletja. Vzemi katerikoli stoletje, premotrivaj njegovo vdanost do papeža in našel boš merilo za njegovo globoko vero v Jezusa Kristusa samega. Vzemimo posamezno dušo: če najdeš v njej staro vero, potem ji ne manjka ljubezni in vdanosti do papeža. Mislimo nazaj v srednji vek, v toliko zaničevani vek, ki je zgradil večnemu Bogu toliko čudovito krasnih cerkva, koliko vdanosti najdeš v njem do Kristusovega namestnika na zemlji! Tisti čas so se zložile najlepše pesmi in slavošpevi ne samo v čast božjo, ampak tudi tisti globokopomenbni slavošpevi na duhovnika na Petrovem prestolu. Ni se ta doba zadovoljila s tem, da bi naj namestnik Kristusov vladal čez duše, marveč hotela je tudi spraviti pod papežovo žezlo kraljestva in cesarstva, papež bi naj bil gospodar — sveta. Kar je marsikateri neumni zgodovinar še morda tudi iz nevednosti pripisoval papeški vladoblasti, ni bilo nič drugega, kakor delo verskega mišljenja, ki je takrat prešinjalo narode.

Papeštvo sicer ne uživa več tistega odličnega ugleda, kakor v onem času srednjega veka. Ker so nekateri evropski narodi deloma sovražno katoliški cerkvi ali so pa popolnoma odpadli od nje, so tudi izgubili spoštovanje do sv. stolice. Toda kljub temu je še ostalo papeštvo moralna sila, katero je Napoleon Bonaparte cenil na 200.000 bajonetov. Po dandanašnji velikosti armad bi temu številu gotovo pridjal še eno ničlo. Nekateri odlični papeži so imeli še tudi po takozvani protestantski reformaciji moralno moč, ki ni bila veliko manjša, kakor ona v srednjem veku, n. pr. Pij V., Benedikt XIV., Gregor XVI. in Leon XIII. Sedanji papež Benedikt XV. se je v kratki dobi, odkar je zasedel prestol sv. Petra, povzpел do čudovito visoke stopnje splošnega spoštovanja. Njegova prizadevanja za olajšavo vojnih grozot so mu pridobila srca vseh. Nam vsem je znano, kako lepe uspehe je imela njegova politika. Navesti hočemo le samo njegova najnovejša prizadevanja. Papež in Švica se sta namreč dogovorila, da prevzame Švica po 10.000 ranjenih od oboli vojskujočih se delov. Švica prevzame oskrbo in nadzorovanje bolanih, dokler se ne bodo mogli zopet vrniti k svojim armadam. Ta načrt je

toliko kakor gotov, treba le, da mu pritrdijo prizadevanje države. Če se posreči, bodo sigurno tudi najbessnejši švicarski radikali papežu hvaležni, da se Švici vsaj nekoliko povrne škoda, katero ima vsled tega, ker sedaj ni tujcev v to deželo, ki bi tamkaj puščali lepe svote denarja.

Misli celega današnjega sveta je pa izrazil nizozemski ministrski predsednik Cort von der Linden (protestant) v seji nizozemske zbornice dne 15. junija s temi besedami:

„Vzrok, da se ustanovi poslaništvo, ki bi zastopalo Nizozemsko pri Vatikanu, je edino le ta, ker je papež velepomembna, mednarodna politična moč. To je dejstvo. Naj se to obžaluje ali ne, spremeniti se ne more na tem prav nič. Ni nobenega pomembnejšega političnega središča, ki bi moglo v interesu za mir tako uplivati, kakor ravno Vatikan. Vsled tega je potrebno ustanoviti poslaništvo, da se ž njim skupaj deluje v mirovni vprašanji. Med državami zavzema Nizozemska le skromen prostor, toda papež spada med velesile. Je torej naša sveta dolžnost, da sodelujemo z vsemi našimi močmi, da podarimo bolanemu človeštvu mir, kakor hitro le mogoče. Pri tem utegne postati papežev upliv zelo velik. Vsled tega pa moramo priti v zvezo in stik s papežem.“

Šlo se je namreč za ustanovitev poslaništva Nizozemske pri sv. stolici. Zbornica se je, kakor smo že poročali, izrekla z 82 glasovi proti 10 glasovom, da se ustanovi poslaništvo, ki bo zastopalo Nizozemsko pri Vatikanu. Prva zbornica je še celo brez debate sprejela tozadevni vladni predlog.

Če pa tudi izkazujejo vsi narodi svojo naklonjenost do velikega očeta kristjanov, se noče oglasiti v tem zboru en narod: to je italijansko ljudstvo! Čim bolj narašča upliv Vatikana, kjer stanuje papež, tem večja postaja zavist in nevošljivost Kvirinala, kjer stanuje italijanski kralj. Sramotno verolomstvo Italije je vzbudilo pozornost vseh katoliških krogov na takozvani italijanski garancijski zakon z l. 1871, o katerem smo že poročali v svoji številki z dne 18. julija t. l.

Papež Pij IX. je zavrgel v svoji okrožnici z dne 1. novembra leta 1871 omenjeni garancijski zakon. Če bi ga sprejel, bi to ne pomenilo ničesar drugega, nego da pritrdi in prizna rop papeške države. Italijanska državna blagajna ponudi vsako leto papežu tri milijone lir, ki so določene v 11. členu garancijske postave, toda papež jih odkloni. Papež sam pa ponudi vsako leto italijanski državi denar kot od-

škodnino za rabo brzojava in pošte, toda tudi laška vlada odklanja istotako hvaležno ponujeno odškodnino. Nekateri člani garancijskega zakona so navidez morda celo prisrčni in mični, toda zakaj niso dali italijanski gospodje papežu svobodne pravice v izbiranju škofov? Člen 2 prepoveduje vsako psovnanje papeža. Kdor pozna nesramno pisavo italijanskega lista „Asino“ in njegovih sodrugov, ve, kako se upošteva ta člen. Kljub členu 9, ki določuje neodvisnost vzgojnih in od papeža ustanovljenih znanstvenih zavodov, morajo vzgojevalni zavodi plačevati prav lepe svote jim naloženih davkov. Ker je sedaj tudi Italija zgrabila za orožje, ne more nihče z gotovostjo reči, v koliki meri bo italijanska država skrbela za varstvo Vatikana. Pruski in bavarski poslanik sta odpoštovala v Lugano, general jezuitov, p. Ledochowski, pa prebiva v Brigu.

Govorilo se je v javnosti, da bo tudi Benedikt XV. zapustil Italijo ter na Španskem ali v kaki drugi nepristranski deželi iskal zavetja, ki mu ga ne daje verolomna Italija. Toda papež se ne more odločiti za to. Te dni je namreč sprejel španskega žurnalista z imenom Jose Juan Cadenas, ki je vabil papeža na Špansko in napovedoval, da ga bo špansko ljudstvo sprejelo z velikanskim veseljem in z izredno slovesnostjo. Ne v Eskurialu, ki je prevec temoten, naj bi prebival papež, temveč v Sevilji, ki je edino vredna Kristusovega namestnika. Benedikt XV. pa je prekrizal roke in odkimaval z glavo. „Ne, ne“, je odgovoril, „sedaj je bolj kot kdaj potrebno, da ostane papež v Rimu, da vsaj nekoliko brzda vihar tek narodov, ki hrumijo in drviyo naprej, kakor neuzdani konji.“

Papež Benedikt XV. se torej popolnoma zaveđa svoje dolžnosti do narodov. Naj bi se tudi, narodi zavdli svoje dolžnosti do papeža. To spoznanje se je že tudi zasvitalo nekatoliškim narodom. Protestantvska „Kreuzzeitung“ je v št. 275 t. l. pisala, da garancijski zakon z l. 1871 ne zadostuje varnosti in dostojanstvu rimske stolice ter da je z drugimi važnimi političnimi vprašanji tudi rimsko vprašanje prišlo v tok.

L. 1870, dne 13. septembra, je takratni avstrijski minister Beust izjavil dunajskemu nunciju: „Ko bo prišel moment, v katerem bodo zainteresirane vlasti pozvane, da preiščejo stanje sv. Očeta, ne bo Avstrija opustila povzdigniti svoj glas, da reklamira za njega pogoje, ki so neločljivi od njegovega visokega zvanja.“ Nekaj mescev pozneje, l. 1871, je nemški cesar Viljem I. v francoskem mestu Versailles odgovo-

LISTEK.

Lublin in njegova zgodovina.

Ime staropoljskega škofovskega mesta Lublin, in vsega plodnega okraja, ki mu je Lublin glavno mesto, v tej svetovni vojski zopet stopa v ospredje zanimanja.

Po Varšavi in Lodzu je Lublin najlepše mesto v Rusko-Poljski. Po vsej bogato blagoslovljeni krajini s prijaznimi vršiči, globokimi dolinami in preko malih rek in jezer vihra sedaj silen boj. Na njej žive skoro sami Poljaki, a izdaten jezikoven otok obseza kakih 15.000 Nemcev, potomcev tistih starih naseljencev, ki so poredili semkaj v isti čas, ko so njihovi bratje pridobili germanstvo pruske dežele.

Lublin je bil vsikdar središče trgovine, kakor se tudi danes še razvija tam bogata industrija in trgovina. Tako je bilo to mesto že zgodaj žarišče v zgodovini izhoda. Prekrasni stavbeni spomeniki, ki se še danes dvigajo nad moderne hiše kot priče minulosti, so najbolji dokaz za to. (Tu se dviga nad vse druge cerkve, ki jih je nad tucat, stara katedrala, izhajajoča iz 13. stoletja; tu pripoveduje star razsul grad o ponosnih poljskih vladarjih, ki so nekdanj od tu gospodovali nad prostranimi deželami. Četvorica

vrat, med temi Krakovska iz leta 1342, so ostanki starega obročnega zidovja, ki je v jagelonskih časih napravljalo iz mesta trdnjavo; a po cestah gledajo ponosno in krasno doli barokne fasade hiš plemeniških rodbin, v katerih so Čartorijski, Potocki in še druge preslavne rodovine praznovalle svoje sijajne slavnosti.

Ko je poljski kralj Boleslav III. v letu 1139 po prednikih ustavljeno kraljestvo Poljsko razdelil med svoje štiri sinove in s tem izkopal mladi ustvaritvi zgođen grob, tedaj je najmlajši brat Henrik podedoval Lublin in Sandomir. Za mesto in deželo je nastopila doba grozote. Tatarske vojske, ki so v XIII. stoletju preplule izhodo Evropo, so si v letu 1240 osvojile tudi Lublin.

Sele vojvoda Henrik pobožni iz Šlezije se je postavil divjakom nasproti. A za Mongoli so prišli Rusi, ki so zasedli mesto. Ruski knez Danijel se je leta 1241 namestil v Lublinu in je tu vladal. Ko je bila češkemu kralju Václavu II. izročena tudi krona Poljske, je z vojno silo pognal usiljence iz dežele in je leta 1301 zopet osvobodil Lublin.

Vendar je moralo mesto po neprestano ponavljanem prodiranju Tatarov prestati težke nevarnosti. Leta 1344 so je oblegali, a leta 1477 celo vpepelili. Med tem časom pa, pod gospodstvom jageloncev, je mesto doživelo velik razcvet. Velika trgovina z žitom in volno iz Podolije, Volhinije in Rusije se je tu ste-

kala in tako je postal Lublin najvažnejša trgovinska točka kraljestva Poljskega. Že tedaj je štel 40.000 prebivalcev.

Tu je bil sedež starega poljskega kontribunalala in čudežne stvari so pripovedovali v Nemčiji o sijaju in bogastvu te kulturne točke izhoda. Od tedaj sta bila mesto in okraj najtesneje zvezana z vzajemno usodo kraljestva Poljskega. Na lublinskem državnem zboru leta 1569 je bilo, ko sta se Poljska in Litavija združile v eno državno tvorbo. Mesto je tedaj po opustošenju po Tatarih zopet vzevelo, ali svoje stare pomembnosti ni več zadobilo, tudi ne pod gospodstvom Rusov, ki so si je 11. novembra 1831 osvojili in mu odvzeli svobodo.

Lublin pa poseduje za poznavatelja zgodovine še neko drugo znamenitost. Na tistem poljskem drž. zboru v Lublinu leta 1569 je bil storjen odločilni korak, ki je brandenburškemu kurfirštu zagotovil dedno nasledstvo v vojvodinji Prusiji in tako je bila v tem poljskem mestu v gotovem smislu porojena veličina Prusije. Brandenburški kurfiršt Joachim II., ki je imel eno hčer poljskega kralja Žige I. za ženo, se je 30 let ob velikih težavah in žrtvah v denarju boril za ta cilj. Slednjič je njegov zvitil kancelar Lamprecht Diestelmeier v letu 1563 dosegel dokumentarno pritrditev poljskega kralja, da imajo v Prusiji po izumretju linije frankških Hohenzollerncev slediti kot dediči potomci Joachima II.

ril na adresi pruskim malteških vitezov: „Okupacijo Rima smatram kot nasilen čin in predrznost Italije. Po končani vojski bom v zvezi z drugimi knezi mislil na korake zoper to.“

Po končani vojski pa je prišlo drugače. Prišel je Kulturkampf zoper nemške katoličane. Potem je prišla trozveza, ki je pogrnila smrtni plašč čez rimsko vprašanje. V trozvezi je Bismarck uporabljal rimsko vprašanje tako, da ga je navidezno pokopal. Njemu je bilo to vprašanje, kakor se je sam izrazil, „vrh na vrhu Italije; zadostovalo je, potegniti na enem koncu, in že je poslušno zaplesal Kvirinal.“

Sedaj so Italijani sami razbili trozvezo ter so potegnili smrtni plašč raz rimsko vprašanje. Ta zadeva, ki je velevažna ne samo za katoličane, temveč tudi za vso Evropo, in sploh za ves kulturni svet, se bo morala rešiti tako, kakor to zahteva neodvisnost Kristusovega namestnika in veliki svetovni pomen papeštva za kulturo narodov in pravi napredek človeštva.

Ameriški škofje prosijo papeža za posredovanje.

List „Kölnische Zeitung“ poroča, da sta zaprosila severo-ameriška škofa v Cincinnati in Milwaukee papeža Benedikta XV. za posredovanje, da se zabrani vojska med Združenimi državami Severne Amerike in Nemčijo. Papež je odgovoril, da ima zaupanje v modro vladanje predsednika Wilsona, čegar miroljubnost je splošno znana.

Rusija za poseben mir?

Berolinski „Tageblatt“ poroča iz Kodanja: „Politiken“ piše:

Rusija je sicer podpisala sporazumno pogodbo, da ne bo sklenila nikakega posebnega miru. A zgodovina pozna slučaje, da se take obveznosti niso držale. Rusija je sedaj v obupnem položaju in v notranjosti nezadovoljna s sedanjim položajem. Neuspehi zaveznikov ob Dardanelah, strašno počasna ofenziva Francozov in nezmožnost Angležev, da bi izpolnili nastalo vrzeli, to so momenti, ki Rusiji naprtujejo vse grozote te nesrečne vojske.

To razpokošenje se pojavlja na deželi vedno bolj jasno in z vedno manjšo previdnostjo, ker so vajeti, s katerimi je ruska cenzura držala časopise, vedno bolj rahle. „Politiken“ pride do zaključka, da bo Rusija, predno se bo po teh dogodkih dala popolnoma potrti, spoznala, da je sklep posebnega miru za njo najmanjše zlo.

Spremembe v gališkem namestništvu.

Galicija je dobila novega namestnika v osebi generala infanterije Hermana pl. Colarda. V cesarjevem lastnoročnem pismu na Korytowskega je rečeno: „Z ozirom na moj vam naznanjeni sklep postaviti vpoštevaje po vojni povzročene izredne razmere na čelo politične uprave moje kraljevine Galicije vojaško osebnost kot namestnika, ste podali prošnjo za odpust od službe. Tej Vaši prošnji milostno ustrezam ter se hkrati toplo spominjam Vaših zaslug kakor v prejšnjem delokrogu, tako pozneje na Vašem zadnjem mestu.“ Korytowski je bil svoj čas prezident gališkega finančnega ravnateljstva, ministrski predsednik Beck ga je napravil za finančnega ministra v svojem prvem koalicijskem kabinetu. Ko je to padlo, je Korytowski odstopil in ga je ministrski predsednik grof Stürgkh po odstopu namestnika Bobrzynskega postavil za gališkega namestnika.

Novi namestnik general pl. Colard je bil rojen leta 1857 v Stanislavu in je član rodbine, katere moški člani so od leta 1740 vsi služili kot častniki pri naši armadi. Colard se je šolal v Stanislavu, Lvovu in v vojaški akademiji v Dunajskem Novem mestu in je leta 1876 postal poročnik. Vešč je poljskega in rusinskega jezika. Leta 1886 je postal stotnik pri generalnem štabu ter je služil v Lvovu, na Dunaju in v Sarajevu. Leta 1905 je bil imenovan za generalnega majorja, leta 1911 pa za trdnjavskega poveljnika v Przemyslu, kjer je imel za časa krize med Rusijo in Avstrijo v l. 1912-13 skrbeti za izpolnitev pržemylske trdnjave. Mesca marca je bil general Colard imenovan za predsednika najvišjega vojaškega sodišča na Dunaju. Avgusta leta 1914 ga je cesar imenoval za generala infanterije.

Kar se dostaje politične strani te spremembe, je cesar pri sprejemu načelnika poljskega kluba viteza Bilinskega izjavil sledeče: „Pri tej stvari ne gre za upeljavo vojaške vlade, temveč za posebno naredbo, ki je potrebna vsled vojnih razmer na bojišču. Razmerje cesarja do Poljakov ostane nespremenjeno.“

Barzilai-Bürzel minister.

Kakor smo že vnaprej naznanili, je bil poslanec Salvatore Barzilai imenovan za ministra „degli Irredenti“ (neodrešencev).

Italijanski listi povdarjajo, da je pričel Barzilai svojo karijero kot avstrijski veleizdajnik. Rojen Tržačan, je sedel leta 1878, komaj 18 let star, eno celo leto v preiskovalnem zaporu radi veleizdaje. Pozneje se je naselil kot žurnalista v Italiji, kjer je postal poglavar vsega irredentističnega gibanja. Po svojih političnih nazorih je bil Barzilai republikanec. Italijanski listi tolmačijo njegovo imenovanje različno. Eni pravijo, da je poklican v ministrstvo kot nekakšni zastopnik javnega mnenja (ker je žurnalista), a drugi trdijo, da je z njegovim imenovanjem manifestirana popolna solidarnost celega naroda s kraljem — ker je republikanec. „Secolo“ pa ga pozdravlja kot ministra „degli Irredenti“, ki je poklican, urediti upravo neodrešenega ozemlja in slaviti v Trstu „zmagovito kulturo nad potuhnjenim in agresivnim barbarstvom“ . . .

Italijanski pojmi o Istri, Dalmaciji in Trstu.

Rimska „Gazzeta del Popolo“ razpravlja o teh naših pokrajinah na svoj način in s posebnim apetitom. Članek je spisan tako, da nepoučen človek mora dobiti utis, kakor da vse prebivalstvo nestrpno pričakuje „osvobojenja“ in priklopljenja k „materijem“. — Med drugim piše: „Gorica je seveda vsa italijanska in sprejme italijanske čete z navdušenjem. V Trstu in v južni okolici so široki sloji prebivalstva slovenski, a na severu so hrvatsko-srbski. V mestu samem je italijanska večina. Toda manjšina, ki se je ne sme podcenjevati, kakih 10 tisoč, voli socialno-demokratskega kandidata, a 8 tisoč narodno-slovenskega kandidata. Prvo skupino izigrava avstrijska vlada proti Italijanom. Veliki finančniki in industrijanci opirajo svoj upliv na nemški kapital in so v rokah Avstrijcev. Krogi razumnosti so goreči Italijani. Siromašno ljudstvo se sestavlja deloma iz podanikov Italije, pa je radi redarstvenih neprijetnosti protiavstrijsko. Proti njim so bile v zadnjih mescih naperjene policijske odredbe. Istra je — razun nekoliko slovanskih enklav — vsa italijanska. Isto velja tudi za Pulj, izvemši priseljene Nemce. Temu nasproti pa prevladuje v Dalmaciji naklonjenost do Avstrije, ker je večina slovanska in se boji italijanske konkurence v trgovini z vinom. Na Reko se je poslednji čas priselilo mnogo Hrvatov.“ — To je pa res velika italijanska nevednost!

Bolgarija.

Med Bolgarijo in Srbijo ne pride do sprave.

V zadnjih dnevih so se vršila v Kragujevcu ministrska posvetovanja, katerih se je tudi udeležil prestolonaslednik, načelnik generalnega štaba Putnik in dosedanji ruski poslanik na srbskem dvoru, knez Trubeckoj. Poslednji je obrazložil, da smatra ruska vlada za potrebno, da pride do sprave med Srbijo in Bolgarijo. Večina ministrov je odobraval izvajanja kneza Trubeckoga, dočim so prestolonaslednik, Putnik in Pašić molčali kakor grob.

Pogajanja z Bolgarijo.

Iz Ženeve poročajo: Radoslavov izjavlja nekemu zastopniku pariškega „Tempsa“: Bolgarija mora natančno vedeti, kaj bo dobila, predno se odloči za vojno. Vrše se sedaj le dvopina uradna pogajanja, eno s četverozvezo, drugo pa s Turčijo radi trakijske železnice. Bolgarska armada je reorganizirana in je za vsak slučaj pripravljena.

Bukareški „Adeverul“ priobčuje razgovor z nekim aktivnim bolgarskim ministrom, ki pravi: Bolgarija gre z vsakim, tudi s hudim, ki ji vrne to, kar ji je bilo odvzeto. Z obljubami in naj jih tudi podpišejo kronane glave, pa se Bolgarija ne zadovolji, — ker ve, kaj so take obljube vredne. Srbija naj odkliče svoje oblasti iz Makedonije, katero bodo zasedle potem naše čete. Le pod tem pogojem bomo govorili o udeležbi Bolgarije na vojni. Če nam Srbija-danes ničesar ne da, bo pozneje, če bi bila zmagovita, od nas še kaj zahtevala. Mi nočemo vojne. Če pa se naj vojujemo, bomo to storili le za svoje koristi in le takrat, če so nam te koristi popolnoma zajamčene.

Razpokošenje v Bolgariji.

„Fremdenblatt“ javlja: „Secolo“ poroča iz Sofije: Bolgarski krogi, ki so Srbiji, Rumuniji in Grški sovražni, pozdravljajo nemške in avstrijske uspehe z očitim veseljem. Vzduh v Sofiji je povsem Nemcem priazen. Vojni minister general Fičev in vrhovni armadni nadzornik Bojadžijev sta za Nemčijo. Ravnotako Radoslavov in minister Gešov. Ljudstvo je Rusom prijazno, toda vojne si ne želi.

Obtožbe proti Genadijevu.

Pri obračunavi v Sofiji zaradi znanega atentata z bombami na ondoto kazino, je prišlo na dan, da je bil pri nameravanem atentatu na bolgarskega kralja udeležen tudi bivši minister zunanjih del, Genadijev. Kar je bilo o tem čitati v časopisih, si je zelo nasprotovalo, dočim oficiozni sofijski „Echo de Bulgarie“ o tej zadevi sploh ni omenil. Zdaj čitamo v nemških listih, da je Genadijev sam telegrafiral v Pariz, da so proti njemu izrečene obdolžitve neutemeljene in da je ta obdolžitev le spletko, uprizorjena proti njemu za to, ker tvori njegova stranka v bolgarskem parlamentu jeziček na tehtnici.

Veliki manevri bolgarske armade v Novi Bolgariji.

Iz Sofije se poroča, da so se že pričeli veliki manevri bolgarske armade pod vrhovnim poveljstvom bolgarskega kralja Ferdinand na ozemlju Nove Bolgarije. Turčija je odposlala k manevrom odposlanstvo turških častnikov.

Grčija

Grški parlament je odgođen na 16. avgust. Zunanji minister Zographos je demisioniral, njegove posle vodi začasno ministrski predsednik Gunaris.

Kakor javljajo, je poklical kralj bivšega ministrskega predsednika Venizelosa v avdienco. Dosedanji zunanji minister Zographos prevzame vodstvo državne uprave v Epiru.

Na dalje se iz Aten poroča, da je grška vlada sklenila, po admirala Konduriotisa nemudoma imenovati za vrhovnega poveljnika čez celo grško brodovje, kot naslednika konter-admirala Kerr.

* * *

Počadmiral Konduriotis, ki se je v prvi bal-danski vojski izkazal kot izvrstnega mornariškega poveljnika, je kmalu na to, ko so Angleži dobili v grški mornarici pod konter-admiralom Kerr večji upliv, radi nesporazumljenj nastopil daljši dopust. Ker je angleška mornariška misija sedaj zapustila Grčijo, (ker se ta ni dala spremeniti v anglesko uslužbenko), je stopil spoštovani narodni mornariški poveljnik zopet na čelo grške vojne mornarice.

Pogodba Nemčije z Rumunijo.

„Frankfurter Zeitung“ piše: Zanašamo se na to, da je smatrati našo pogodbo navzlic temu, da so njeni učinki sedaj ustavljeni, za nerazrušeno. Morda bo prišel trenutek, ko bo treba o tem razpravljati, ali se Rumunija s tem nazorom strinja ali ne. Kolikor vemo, ne polaga Nemčija tolike važnosti na vojaško sodelovanje Rumunije, kolikor na tolmačenje nevtralnosti: namreč da Rumunija ne prepreča prevoza orožja in streliva za Turčijo.

Zveza med Rusijo in Japonsko.

Francoski zunanji minister Pichon javlja listu „Petit Journal“, da se bo sklenila med Rusijo in Japonsko prava pogodba. Pogajanja so uspela že tako daleč, da bo podpisana dotična zavezniška pogodba v najkrajšem času.

Anglija hujska Nizozemsko.

Angleški listi so začeli javno hujskati in prigovarjati Nizozemski, da bi zapustila svojo nepristranost. Načelnik angleške admiralitete Churchill se je izrazil na posvetovanju angleškega ministrskega sveta: Nizozemski se ni treba nič bati hudega od strani Anglije, pač pa preti velika nevarnost za njeno neodvisnost in njen bodoči razvoj, če bi ostala Belgija v oblasti Nemčije. Svobodne Nizozemske si ni mogoče predstavljati, dokler je Antwerpen v nemški oblasti.

Stavka angleških rudarjev se bliža h koncu.

Iz Cardiffa na Angleškem se poroča: Zdi se, da se bliža h koncu stavka angleških rudarjev. Zahtevam rudarjev se je, razven ene točke, ustreglo. Nadalje poročilo pravi, da še sicer ni nič uradno razglašena, toda sme se

23. julija 1915.

smatrati, da je prišlo do sporazuma. Sklenjena pogodba je še v veljavi 6 mesecev po sklenjenem miru. Pogodba se je sklenila pismeno in se je naznanila rudarjem.

List „Daily Mail“ ceni škodo, ki jo je povzročila stavka vsak teden, na več kakor on milijon ton premoga

Avstrijsko-italijansko bojišče.

Dogodki na italijanskem bojišču.

Uradno se razglša:

Dne 19. julija.

Na Goriškem so se pričeli včeraj novi veliki boji. Zgodaj zjutraj je pričela italijanska artilerija vseh kalibrov obstreljevati rob Doberdobske gorske planote in goriško obmostje. Obstreljevanje se je razvilo opoldne do največje ljutosti. Nato je navalila zelo močna infanterija k napadu na celi rob planote. V trdovratnih bojih, ki so trajali tudi čez noč in v katerih je prišlo čestokrat do borbe na nož in na pest, se je posrečilo našim četam, vreči Italijane, ki so dospeli tuintam do naših najsprejnejših strelskih jarkov, povsodi nazaj. Naši možnarji so prisilili 5 italijanskih težkih baterij, da so obmolčale. Posamezne snike proti goriškemu obmostju smo istotako odbili.

Tudi ob srednji Soči, v krnskem ozemlju in na koroški meji je razvila italijanska artilerija prav živahno delovanje, ki je trajalo deloma tudi po noči.

V tirolskem obmejnem ozemlju smo odbili napade več italijanskih bataljonov na naše višinske postojanke na slemenu Eisenreichklamm gore Pfannspitze in na višini Filmoor, severno-izhodno od sedla Kreuzberg. V okolici Schluderbacha je opustil neki naš slabejši oddelek svojo izpostavljeno postojanko.

Na južnem Tirolskem trajajo artilerijski boji dalje. Posebno pohvalo zaslužijo tudi vrle posadke naših obmejnih utrdb, ki junaško kljubujejo v teh braniščih vsakemu ognju.

Na morju.

Včeraj (dne 18. julija) opoldne vse je pojavilo pred Cavtatom in Gružem (pri Dubrovniku) v Dalmaciji 8 italijanskih križark in 12 torpedovk, ki so pričele obstreljevati kolodvor v Gružu, nekatere kraje, in višino pri Cavtatu. Oddale so vsega skupaj kakih 1000 strelcev. Nekaj privatnih hiš je bilo lahko poškodovanih. Ubit ni bil nikdo. Tudi ranjen ne. Ob 5.45 zjutraj se je izvršilo že javljeno torpediranje križarke „Giuseppe Garibaldi“, nakar je italijansko brodogradnjo hitro odplulo iz našega obrežnega vodovja.

Dne 20. julija.

Bitka na Goriškem se nadaljuje. Italijanski napadi, ki so jih zdaj namerili z veliko ljutostjo tudi proti goriškemu obmostju, včeraj in v noči na danes zopet niso imeli uspeha. Po močnem, od opoldne trajajočem obstreljevanju obmostja od srtani sovražne artilerije je italijanska 11. infanterijska divizija s pijanimi četami naskočila odsek pri Podgori. Sovražnik je na nekaterih mestih udril v naša kritja, pa smo ga zopet pregnali. Po zopetni artilerijski pripravi je sledil ob štirih popoldne drugi napad, ki ga smo ob osmih zvečer tudi odbili.

Za obronek Doberdobske gorske planote se ljuti boji nadaljujejo. Včeraj popoldne so naši hrabri ogrski domobranci odbili močan napad na svoje postojanke pri Zdravščini. Tudi trije nadaljni, v trumah izvršeni italijanski napadi so se tu zlomili. Ravno tako so se ponesrečili vsi proti južno-izhodnem obronku planote pri Poljaču, Redipuliji in Vermeljani namerjeni sunki, kakor tudi napad na hrib Kosič (severno od Tržiča). V svoja kritja se umikajoči sovražnik je imel povsod težke izgube.

Artilerijski boji ob srednji Soči, v okolišju Krna in na koroški meji še trajajo. V prostoru južno od Krna smo odbili dva ljuta napada alpinecev.

V že omenjenih bojih v okolici Kreuzberg so izgubili Italijani nad 200 mrtvih in približno dvakrat toliko ranjencev. Tem izgubam nasproti znaša naša skupna izguba tam samo 42 mož. Postojanke južno od Schluderbacha so priborile naše čete zopet nazaj. Ponovljen napad slabejših italijanskih sil na Col di Lana se je izjalovil, kakor vsi prejšnji.

Dne 21. julija.

Na Goriškem so tudi včeraj Italijani svoj splošni napad nadaljevali. Ob robu Doberdobske gorske planote in ob obmostju pred Gorico je bitka divjala celi dan. Na večer se je sovražniku posrečilo, da je zavzel goro Sv. Mihaela (izhodno od Zdravščine). Danes zjutraj je generalmajor Boog s četami, ki so se dosedaj še držale v ozadju, zopet odvzel sovražniku to višino. Jugoizhodno od Zdravščine naše čete vstrajajo z veliko žilavostjo. Napad v bok, ki so ga izvršile naše čete z višine razvalin izhodno od Zagrada, je končno vrgel Italijane tudi tukaj nazaj. Bežali so pod velikimi iz-

gubami v svoja kritja. Ker so naše čete obdržale v svojih rokah tudi ves jugozahodni rob gorske planote in so istotako krvavo odbile vse sovražne napade na goriško obmostje, niso imeli italijanski napori, kateri so jih stali ogromno žrtev, zopet nikakih uspehov.

Na ostali primorski črti vlada razmeroma mir.

Ob koroški meji se ni nič bistvenega dogodilo.

Izhodno od Schluderbacha (Tirolsko) so tri sovražni bataljoni napadli Monte Piano. Sovražni napadi so bili odbiti. Italijani so bežali nazaj in so izgubili kaki dve tretjini svojih čet.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

„Strašne pozicije pri Plaveh.“

Italijanski častniki pripovedujejo, da so avstrijske postojanke pri Plaveh naračajnost strašne. 7 obrambnih črt, ena nad drugo, tako da jih je skoraj nemogoče dobiti.

Bosenski junaki pri Plaveh.

Iz vojnega tiskovnega urada se poroča: O koncu junija pri Plaveh se vršečih bojih se poroča naknadno o sledečem sijajnem junaškem činu nekega oddelka bosanske pehote: Dne 27. junija, ob 10. uri po noči, so izvršili Italijani na višino 383, ki jo je imel v rokah bataljon bosansko-hercegovaškega pešpolka in sicer s pomočjo žarkometov, svetilnih patron, strojnih pušk itd., napad z večjimi silami. Naši so odgovarjali z zmernim ognjem. Ko so Italijani med klici „Avanti Savoia!“ prispele končno do naših žičnih ovir, je naš bataljon kakor na povelje ustavil streljanje. Mogočno so zadoneli klici „Živijo Avstrija!“ Silna toča ročnih granat in trajni brzostrelni ogenj Bošnjakov je pognal Italijane v beg. Le stokanje je bilo slišati celo noč. Naslednjega dne pa sploh nič, pač pa je bilo videti, da so odvedli Italijani veliko ranjencev.

Z lopatami na Italijane.

V petek, dne 18. junija, se je vršil med Italijani in Avstrijci spopad, kakoršne nahajamo le v stari zgodovini. Bili smo se puškami, lopatami, železnimi drogovci, noži, da, celo grizli smo se z zobmi. Lahko so naskočili nek most, ki smo ga branili. Morda bi nas bili spričo naše velike manjšine premagali; a tedaj pa jih je od strani prijel oddelek hrvaških bosanskih delavcev, ki so z lopatami vse pobili, kar je še ostalo živih sovražnikov. Poglej je strašen. Več nego 800 mrtvih Italijanov je pokrivalo bojišče. Vsak dan dva- do trikrat grem na fronto in se pri tem na lastne oči prepričam o velikem številu mrtvih, ki jih izgubljajo Italijani. Nemogoče jih je pokopati, ker se ne more k njim.

Italijanske izgube.

Znani vojaški pisatelj in strokovjak major Morant opisuje v berlinskem listu „Berliner Tagblatt“ položaj ob Soči ter pravi, da je razmerje naših čet do Italijanov kakor 1:3. Sijajno junaštvo avstrijskih vojakov je po poročilu ženevske „Türine“ prizadajalo napadalcem 80.000 mrtvih in ranjenih.

Italija kliče svoj drugi in tretji poziv pod zastave.

Italijanski kralj je podpisal dekret, ki kliče vse letnike 2. in 3. poziva za 5. avgust pod zastave. Italijani so v strahu, da bi mogli sedaj po ruskih poročilih priti še Nemci nad nje. Razen tega jim dela še vstaja v Libiji velike preglavice.

Italijanska kraljica v glavnem stanu.

Iz Rima se dne 20. julija poroča, da se je italijanska kraljica Jelena v družbi s črnogorsko princezino Natalijo in z oporiskim vojvodom podala v italijanski glavni stan, da obišče kralja Viktor Emanuela.

Cadorna zahteva, da napove Italija vojsko Nemčiji in Turčiji.

Listu „Deutsche Tageszeitung“ se poroča iz Geneve: Novi minister Barzilai se je izjavil, da je odporna sila Avstrije nepričakovano močna. General Cadorna zahteva sedaj, da napove Italija vojsko Nemčiji in Turčiji, ker podpirate ti dve državi neposredno in posredno Avstrijo.

Gonja proti duhovnikom v Italiji.

V nemških listih čitamo dokaj obširna in zelo natančna poročila o veliki gonji, ki se je začela v Italiji proti duhovnikom. Poroča se, da silijo Italijani tudi stare, slabotne in bolne duhovnike v vojaško službo, da je malokateri duhovnik varen svoje svobode in da so Lahji že zaprli vse polno duhovnikov na golem sumničenju, da so proti vojni, ki jo je začela Italija. Celo vohunstva dolže duhovnike. Nemški listi, ne glede na to, kako stališče zavzemajo napram katoliški cerkvi, soglašajo v tem, da se vrši ta gonja popolnoma sistematično in da jej italijanska vlada nekoliko pokroviteljuje. Namen tega početja je, uga-

ti duhovnike v strah, podkopati papeževo veljavo, in napraviti, če mogoče, razdor med kardinali in, kar je menda glavno, ustvariti priložnost, da se bodo porazi italijanske armade lahko zvrčali na katoliško duhovščino.

Kako se je potopila križarka „Giuseppe Garibaldi“.

Iz južno-italijanskega mesta Bari so došla sledeča podrobna poročila o zadnji pomorski bitki in o potopu križarke „Giuseppe Garibaldi“. Ko se je vračal oddelek italijanskega vojnega brodogradnjo od Dubrovnik, se je kar naenkrat pojavil iz smeri Split ali Dubrovnik oddelek avstrijskih podmorskih čolnov. Štiri italijanske križarke so takoj pozdravile avstrijske podmorske čolne s hudim ognjem, nakar sta se dva avstrijska podmorska čolna umaknila z veliko naglico. Tretji podmorski čoln pa, ki je dosedaj ostal pod vodo, je prežal na italijanske križarke, ki so plule mimo. Približno 10 km proč od obali v razdalji 500 m je oddal avstrijski podmorski čoln dva torpedna strela. Eden strel je zgrešil svoj namen, drugi je pa zadal križarko „Giuseppe Garibaldi“. Ker je bilo italijansko vojno brodogradnjo pripravljeno na napad podmorskih čolnov, so se izvršila rešilna dela v polnem redu in je bilo rešenih okrog 500 mož posadke, ki je štela okrog 600 mož.

Kakor se od drugod poroča, pa je izgubilo pri potopu italijanske križarke „Giuseppe Garibaldi“ 170 mož življenje.

Avstrijsko-rusko bojišče.

Avstrijska uradna poročila.

Uradno se razglša:

Dne 19. julija.

Ofenziva zaveznikov na Poljskem in v Voliniji se je včeraj nadaljevala. Zapadno Visle je boj ob Ilzanki. Severozapadno Ilze so avstrijske čete zavojevale nekaj sovražnih postojank.

Na višinah zapadno Krasnostava so nemške čete po hudem boju zmagovito prodrle naprej. Med Skierbieszowom in Grabowiecem so si v zvezi z nemškimi četami avstrijski polki po vročem boju napravili pot čez Wolico v sovražne postojanke na višavah. Tam so naše čete ujele 3000 mož.

Severoizhodno in jugoizhodno Sokala se je severomoravsko, šlezjsko in zapadnogiško domobranstvo po premikajočih se bojih utaborilo na desnem bregu Buga. Naše čete, ki jim je zapovedoval general pl. Kirchbach, so ujele 12 častnikov in 1700 mož ter zaplenile 5 strojnih pušk.

Uspehi, ki sta jih zavezniške čete 18. t. m. na celi fronti izvajale, so omajali odporno silo sovražnika. Dasi je zadnje dni pritegnil vsa dosegljiva ojačenja, se vendar ni mogel več vzdržati. V noči od 18. na 19. t. m. se je na celi fronti začel umikati in je prepusil celo bojišče zmagovitim zavezniškim armadam.

V izhodni Galiciji je ostal položaj v splošnem nespremenjen. Samo vzdol Zaleszczykova je nasprotnik izbral dnjestrsko fronto za cilj vstrajnih napadov. Rusi so se približali v sedmih do osmih vrstah. Prva je bila navidežno neoborožena in je dvignila roke, kakor bi se hotela udati. Sovražni napad se je v našem ognju razbil s strašnimi izgubami. Samo ob sebi se razume, da se je, kakor se bo tudi v prihodnje v enakih razmerah vedno zgodilo, streljalo tudi na navidežno neoborožene napadalce.

Dne 20. julija.

Med Vislo in Bugom so včeraj zavezniške čete pri zasledovanju umikajočega se nasprotnika udrle čez bojišče poslednjih dni. Pri četah podmaršala Arza, ki so bile odlično udeležene pri uspehu, je naraslo število ujetnikov na 50 častnikov in 3500 mož. Tudi pri Sokalu so naše čete dobile več nego 3000 ujetnikov.

Zahodno od Visle so naši zavezniški vojniki v junaški borbi zlomili ruski odpor ob Ilzanki. Južno in zahodno od Radoma so prestali avstro-ogrski polki ljute boje. Sedmograška infanterija je naskočila kraj Kostrzyn. Radom so naše čete danes dopoldne zaselele.

V izhodni Galiciji je položaj neizpremenjen.

Na meji med Bukovino in Besarabijo smo napadli in razpršili eno rusko plastunsko brigado.

Dne 21. julija.

Sovražnik se je vnovič ustavil južno od železnice, ki pelje od Cholma čez Lublin proti Iwangozdu. Kljub njegovemu trdovratnemu odporu se je posrečilo zavezniškim četam, predreti na več mestih njegove vrste. Pri Rozani si je napravil zbor Arza, združen z nemškimi bataljoni, pot v sovražne vrste. Južno-zahodno od Biskupie so nemške čete v noči prisilile Ruse, da so se morali umakniti.

Med Bystryco in Vislo je trčila armada nadvojvođe Jožefa Ferdinanda na močan odpor.

Na obeh straneh Borzechowa so iztrgale naše čete v srditem meteu sibirskim polkom postojanke, katere so žilavo branili. Ta armada je ujela včeraj 30 ruskih častnikov in 6000 mož, in zaplenila 9 strojnih bušk.

Med Vislo in Pilico se je nadaljevalo zasledovanje. Nemški domobranci so predrli severno-izhodno od Zwolena prednjo postojanko mostne utrdbe Iwanogoroda. Za postojanke, ki so v zvezi s to prednjo postojanko, se še vrši boj.

V izhodnem delu Galicije pri Sokalu so zopet izbruhnili hudi boji.

Ob Zloti Lipi in ob Dnjestru je položaj nespremenjen.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Nemška uradna poročila.

Dne 19. julija.

Jugoizhodno bojišče. Dne 17. julija v okolici, severoizhodno od Siennje, od armade generalobrista Woyrscha poraženi sovražnik, je poskušal nastavit zasledovanje v svojih, za odsekom Ilzanke pripravljenih postojankah. Hrabri šlezijski domobranci so jurišali sovražne prednje postojanke pri Ciepiłowu že tekom včerajšnjega popoldne. Iste čete so udrle po noči v zadaj se nahajajočo neprijateljsko glavno postojanko. Ravno tako pričanja omahovati sovražna črta pri Kasanowu in Baranowu. Odločitev se bliža.

Med gorenjo Vislo in Bugom je trajal boj armad, ki se nahajajo pod vrhovnim poveljstvom generalfeldmaršala Mackensena, ves dan z nezmajšano ljutostjo. Na točki, kjer so bile nemške čete pri Piłsaskowicach — Krasnostawu predrle, so se Rusi kar najobupneje napenjali, da bi preprečili poraz. Vrgli so eno svojih gardnih divizij v boj, toda naše čete so jo porazile.

Dalje na izhodu vse do Grabowicea so izsilile avstro-ogrske in nemške čete prehod preko Wolice; pri Sokalu in severno od tam so prodrle avstro-ogrske čete čez Bug.

Pod pritiskom tega zasledovanja se je moral sovražnik po noči na celni fronti med Vislo in Bugom umakniti. Le na točki, kjer so bile naše čete zapadno od Krasnostawa predrle, so je še poskusil upirati. Rusi so bili težko poraženi.

Nemške čete in avstrijski armadni zbor, kateremu poveljuje fml. pl. Arz, so ujele samo v dneh od 16. do 18. julija 16.250 mož ter uplenile 23 strojnih pušk. Iz pismenih ukazov, ki smo jih našli, sledi, da je bilo sovražno armadno vodstvo odločeno, držati od nas zavojevane postojanke do skrajnosti in brez vsakega ozira na izgube.

Severoizhodno bojišče. Nemške čete so vzele Tukum in Schiuxt. Zasedle so tudi Vindavo. Zasledujoč sovražnika, poraženega pri Alt-Auzu, smo dospeli včeraj do okolice Hohenzumberga in severno od tam. Zapadno od Mitave se drži sovražnik v neki pripravljeni postojanki. Izhodno od Kursanov se vrši boj. Med Pissu in Szkwo so Rusi opustili svoje, od nas večkrat predrte postojanke ter se umaknili na Narewu. 16. nemška rezervna in domobranske čete so izvršile v bojih zadnjih dni v širnem močvirnatem ozemlju, ki je pospeševalo vsak sovražni odpor, odlična dejanja.

Armada generala pl. Galwitza je prodrla naprej. Sedaj stoji z vsemi svojimi deli na narewski črti, južno od Ostrolenke — Nowogorogiewsk. Kjer si Rusi niso našli zaščite v utrjeni ali mostni postojanki, so se že umaknili čez Narew. Število ujetnikov se je zvišalo na 111 častnikov in 28.760 mož. Tudi na Poljskem med Vislo in Pilico so nadaljevali Rusi svoje umikanje proti izhodu.

Dne 20. julija.

Jugoizhodno bojišče. Nemške domobranske in rezervne čete generalnega polkovnika pl. Woyrscha so popolnoma vrgle močnejšega sovražnika iz postojanke ob Ilzanki. Vse protisunke ruskih rezerv, ki so jih natihome privedli, smo odbili. Več nego 8000 ujetnikov je prišlo v nemške roke. Naše čete slede poraženemu sovražniku za petami. Kavalerija je že prišla do železnice Iwanogorod — Radom.

Med zgornjo Vislo in Bugom sledimo umikajočemu se sovražniku.

Severoizhodno bojišče. V Kurlandiji smo Ruse pri Gross-Schmardnu, izhodno od Tuckuna, pri Gründorfu in pri Usingnu potisnili nazaj. Tudi izhodno od Kursanov se nasprotnik pred našimi napadi umika.

Severno od Nowogoroda (ob Narewu) so se nemške čete polastile sovražnih postojank severno od draja, kjer se steka potoka Skroda in Pissa. Nanovo došle črnovojniške čete, ki so prišle tu prvič v ogenj, so se posebno odlikovale.

Severno od izliva Szkwe smo dospeli do Narewa. Stalne utrdbे Ostrolenke, ki se nahajajo na severno-zahodnem bregu reke Narew, smo že zasedli.

Južno od Visle so naše čete prodrle že do postojanke Blonje — Grojec. Pri bojih zadnjih straž so izgubili Rusi 560 ujetnikov in dve strojni puški.

Dne 21. julija.

Severoizhodno bojišče. V zasledovanju sovražnika so prišle včeraj, dne 20. julija, čete generalnega polkovnika pl. Woyrscha do prednje mostne postojanke južno od Iwanogoroda. V takojšnjem napadu so si priborile sovražne črte pri Wladislawowu. Za sosedne postojanke se še vrši boj.

Med gornjo Vislo in Bugom se je sovražnik vnovič ustavil za boj armadam generala-feldmaršala pl. Mackensena. Kljub trdovratnemu odporu so udrle avstrijsko-ogrske čete pri Skrzyniecu — Niedzwici — Mali (južno-zahodno od Lublina), nemške čete pa južno-izhodno od Piaskija in severno-izhodno od Krasnostawa v sovražne postojanke. Napad napreduje.

Jugoizhodno bojišče. Ob reki Narew v smeri proti jugu so Nemci z naglim naskokom zavzeli močno utrdbo med predpostojankami pri Rožanu (mesto ob Narewu, južno od Ostrolenke); pri tem so ujeli 560 Rusov in uplenili 3 strojne puške. Sovražnik skuša ob tej reki se obupno zoperstavljati. Njegovi obupni protinapadi s četami, ki so bile zbrane od območij proti Rožanu, Pultusku in Nowogorogiewu, so se izjalovili. Rusi so imeli težke izgube; 1000 ujetnikov je ostalo v nemških rokah. Ob postojankah Blonje — Grojec se je sovražnik le kratko časa držal. Prisiljen vsled nemškega pritiska, ki je naraščal od vseh strani, so Rusi začeli zapuščati svoje utrdbе zahodno od mesta Grojec in so se umaknili v izhodni smeri. Nemške čete so jih takoj zasledovale.

Varšava izgubljena.

Ženevski „Intrasigent“ sodi, da je Varšava izgubljena. Vojaški kritiki drugih listov svetujejo vrhovnemu poveljniku ruske armade, velikemu knezu Nikolaju Nikolajeviču, naj takoj g. usti Poljsko, da bi mogel rusko armado pravočasno rešiti. Francoska od Ruso, ničesar več ne pričakuje.

Izpraznjena ruska mesta.

„Czas“ poroča, da so izpraznile ruske oblasti Varšavo, Siedlce, Iwanogorod, Vilno, Kovno, Grodno, Bialystok in Rigo.

General Ruski — petrogradski armadni poveljnik.

„Times“ javlja iz Petrograda: Na mesto generala Vanderfelda je general Ruski imenovan za glavnega poveljnika petrogradske armade.

Japonski častniki vežbajo rusko artilerijo.

Iz Pariza se poroča, da vežbajo že od sredine meseca aprila japonski častniki rusko artilerijo. Ti japonski častniki ne gredo na bojišče, pač pa vodijo in nadzorujejo strelske vaje na ruskih vojaških vežbališčih.

Nečak Sasonowa v avstrijskem ujetništvu.

Koncem meseca junija je bil v bojih med Tismienico in Haliczem v občini Sabokruk med napadom avstrijskih čet ujet poveljnik ruskega bataljona kapitan Konstantin Sasonow. Bil je tudi težko ranjen. Krogla ga je zadela v lice. V dveh mesecih je bil zopet popolnoma zdrav, čeprav se je mislilo, da bo izgubil oko. Sasonow je nečak ruskega zunanjega ministra Sasonowa. Glede vrednosti rusko-francoske zveze se je izrazil Sasonow, da imenujejo Rusi Francoze — „Metrike“ (metrške tovariše), ker Francozi v svojih vojnih poročilih vedno poročajo, da so zavzeli ali izgubili nekaj metrov strelskih jarkov.

Avstrijsko-srbsko bojišče.

Boji na črnogorski meji.

List „Esti Ujsak“ poroča s črnogorskega bojišča: Avstrijska infanterija in artilerija sta napadli črnogorsko prednjo stražo pri Grahovi. Napadu ni sledilo nobeno nadaljnje prodiranje.

Srbsko uradno poročilo.

Dne 13. julija je ob 3. uri p. lulo sovražno letalo nad vhsjo Mali Mokri Lonč blizu Belgrada. Napaden od artilerije, je vzel smer proti Pančevu. Naše letalo mu je sledilo in ga je dohitelo pri Pančevu na levem donavskem bregu. Pred ognjem strojnih pušk in pehote se je letalo umaknilo v notranjost dežele. Istega dne so naše čete na več krajih zabranile sovražniku, da bi poprijel svoje utrdbе in žične ograje.

Moč srbske armade.

Iz podatkov, katere je navedel srbski vojni minister v zadnji seji srbske zbornice, je razvidno, da šteje sedaj srbska armada 10 divizij redne pehote. Vsaka divizija šteje 16.000 mož. Nadalje 6 divizij novincev in črnovojnikov, starih nad 45 let, in mace-

donski armadni zbor, ki šteje 40.000 mož, katere vežbajo macedonski častniki. K temu pa še pridejo razne pomožne čete, tako da šteje celokupna srbska armada okoli 300.000 mož.

Nemško-francosko bojišče.

Podrobnosti o ministrskem posvetovanju v Calaisu.

Iz Haaga se poroča: O ministrskem posvetovanju v Calaisu so se zaznale sledeče podrobnosti: Posvetovanja se je udeležilo 5 angleških generalov, in med temi Kitchener in French, ter 3 francoski generali, med temi Joffre, nadalje 2 belgijska generala. Zastopnik Italije je manjkal, ker je prišel italijanski general Porro prepozno, ko je bilo posvetovanje že končano. Imel je samo priliko se posvetovati z angleškimi in francoskimi generali. O uspehu posvetovanj se poroča:

1. Zaveznice se naj zopet vrnejo k staremu načigu vojskovanja proti Nemčiji, to je k sistematični defenzivi, da se prisili Nemčija k ofenzivi ter da izgubi na ta način kolikor mogoče veliko vojaštva.
2. Razno premikanje čet, o kojem se pa podrobno seveda ne more ničesar izvedeti.
3. Predpriprave za novo zimsko vojsko.

Član angleške kraljeve rodovine padel na bojišču.

Na bojišču je padel član angleške kraljeve rodovine, kapitan Avgust Fitz-Charence, potomec angleškega kralja Viljema IV.

Izgube pri Dardanelah.

V angleški poslanski zbornici je min. predsednik Asquith naznanil, da znašajo vse izgube, brodovja in armad, pri Dardanelah na častnikih in vojakih: 8084 mrtvih, 26.814 ranjenih in 7536 pogrešanih.

Kako je na Goriškem.

Duhovne vesti iz Goriškega. „Novi Čas“ piše: Preč. g. Ciril Met. Vuga iz Podgore je nameščen kot dušni pastir za svoje župljane v Rupprechtenhofenu na Gornjem Avstrijskem, kamor jih je pribežalo krog 600. — Preč. g. kurat Valentin Žega iz Gabrij pri Rubijah je nameščen v Kobljiglavu na Krasu; včl. g. Evgen Bregant, kaplan v Kanalu, je nameščen kot kurat v Lokovcu. — Preč. g. Ivan Nep. Vidmar, dekan in župnik v Bovecu, se je nastanil v Št. Vidu pri Domžalah, pošta Lukovica, kjer ostane, dokler mu ne bo mogoče vrniti se v Bovec. — Ločniški dekan Iv. Filipič biva v Ljubljani. — Tolminski dekan Iv. Rojec se je povrnil v Tolmin. — O g. dekanu Peternele piše „Slovenec“ od dne 10. t. m., da se še vedno vzdržuje vest, da je bil ustreljen, češ, da „Popole d'Italia“ poroča, da se to ni zgodilo le z njim, ampak tudi z drugimi duhovniki. Tjemu nasprotno ponovno javimo, da je na tozadevno vprašanje naše vlade naznanil italijanski komisar, da je g. dekan živ in primeroma svoji starosti zdrav. Ljudi ni treba begati in strašiti, kjer ni nobenih pozitivnih razlogov na to! — Gg. župnik Al. Matelič iz Volč in V. Mežan, vikarij v Desklah, sta začasno v Škofjiloki. — Mnogi duhovniki, ki so morali bežati iz Furlanije, se sedaj nahajajo večidel pri svojih duhovljanih na Ogrskem in Stajerskem ter Koroškem itd. Oni, ki so ostali, so bili z redkimi izjemami odpeljani v italijansko ujetništvo. — Kaj je z našimi slovenskimi duhovniki na jesnem bregu Soče v Brdih, na Kaljalskem, Kobariškem, pod Krnom in na Bovškem, ni še znano, nič gotovega, ker smo brali le o gg. župnikih Mariniču in Uršiču, da sta v Kremoni kot ujetnika. — Trdi g. kurat Jarez iz Števerjana je moral bežati. — G. kurat Kumar iz Pevme se je preselil v Gorico, g. Kosovel iz Št. Andraža v Vrtojbo.

Župnik Andrej Uršič iz Št. Lovrenca v Brdih na Goriškem, zdaj interniran kot laški ujetnik v Kremoni, je največji slovenski šahist v postavljanju nalog. Priboril si je že na marsikaterem šahovskem turnirju nagrade in priznanja. Priobčuje svoje naloge v nemških, čeških in švedsko-norveških šahovskih revijah in je v inozemstvu zelo čislana in dobro poznata osebnost. Pred leti je urejal šahovsko priložgo „Dom in Sveta“, zdaj sodeluje pri „Mentorju“, v katerem je priobčil že vso teorijo šaha, za kar mu bodo ljubitelji šaha gotovo hvaležni. V njegovi posesti je zelo bogata šahovska knjižnica in več knjižic originalnih in še ne priobčenih eno-, dvo-, tro- in več zločk. Če niso „fufuronosni reševalci“ že uničili vse to?

Zapiti cerkev v Gorici „Novi Čas“ naznanja: Vsled osbne varnosti ostane od dves naprej, dokler ne bo družave razmenjeno, župna cerkev Sv. Ignacija na Travnku zaprta. Mesto tam bodo za s. daj sv. mašo v kapeli osrednjega flemenšča v semeniški ulici; ob nedeljah in praznikih ob 5 1/2, ob 6 1/4 in ob 7 uri — Iz istega razloga je zaprta tudi cerkev na Kostanjevici, takoj po končanih sv. mašah zjutraj.

Italijani so odpeljali slovenskega tala. „Edinost“ poroča: Te dni je došlo iz Lombardije pismo, v katerem se omenja, da se nahaja v kraju S. Martino v Lombardiji kot tal Franc Urbančič, p. d. Kot-

Iarjev iz Kobarida. Urbančič je ugleden posestnik in obrtnik v Kobaridu, pa čisto miren človek, ki je živel le svojemu poklicu. Ako so Urbančiča vzeli za tala, potem so najbrž odpeljali seboj župana in druge, med njimi morda tudi notarja Premrova, ki je tudi ostal v Kobaridu. O dekanu Peternele, o katerem se je toliko pisalo, da so ga ustrelili, čujemo, da se mu ni nič zgodilo, marveč da je v Kobaridu. Tudi neka italijanska korespondenca je omenila, da je dekan Peternele v Kobaridu, sicer že star gospod, a da je zdrav in da živi mirno v svojem kraju. Najbolj je zadeta rodbina Miklavčič: oče kot tal v italijanskem ujetništvu, sin je padel na severnem bojišču.

Azijatska kolera na Goriškem. Dne 18. julija je bilo v Sovodnjah in v Vrtočah bakteriološko konstatiranih 21 slučajev azijske kolere.

Sprememba uličnih imen v Gorici. „Novi Čas“ piše: Imena mož, ki so bili svoj čas v Italiji najbolj propagande proti Avstriji, izginjajo z naših ulic. Tako imamo sedaj mesto Via G. Carducci — prejšnjo staro Via Signori; mesto Piazza Edmondo de Amicis — Piazza Corno (Koren), mesto Piazza Nicolo Tommaseo — Piazzuta, in mesto Corso G. Verdi — Via Giardino, mesto Cesare Lombroso — Via Leoni.

Vsa okna in vrata v Trstu morajo od-1-j, kakor poroča „Edinost“, biti zaprta že ob pol 9. uri zvečer.

Davčne olajšave zavoljo vojske.

Vojna je posredno ali neposredno tako zelo uplivala na naše gospodarske razmere, da je bilo potrebno izdati celo vrsto izjemnih odredb, tičočih se neposrednega obdačenja in sicer:

Glede hišnega davka je vlada odredila, da se mora odpisati hišno-najemninski davek v slučaju, če je lastnik hiše vojaškim osebam ali tem jednaki ali pa uslužbencem, ki so vsled vojske izgubili delo, ali podjetjem, ki so zavoljo vojske svoj obrat ustavili ali zmanjšala, najemnine ali celotno ali deloma odpustil ter se je že zapadlemu delu najemnine odpovedal. Nadalje se je odredilo, da se sme odpisati hišno-najemninski davek za slučaj, če so najemniki imajo prostih stanovanj, kateri bodo tudi v bodoče brezplačno ohranili stanovanje, če tudi pri podjetju vsled opuščene ali zmanjšane obrate niso več zaposleni in vsled tega pravzaprav nimajo pravega vzroka za prosto stanovanje. Nadalje so dovoljene olajšave pri odpisovanju davka tam, kjer bi dosežaj veljavna določila povzročala trdote. Tako se je glede na vlastnih poslopih ali hišnih delih nahajajoča se podjetja ali obrate, ki so se vsled vojske opustili ali zmanjšali, odredilo, da opust ali ne poraba nikakor ništa ovira za odpis davka. Tudi sicer predpisani 14dnevni obrok za napoved da ostanejo prostori prazni ali ne porabljeni, se lahko prosilec spregleda.

Hišno-najemninski davek se odpiše tudi v slučaju, da se lastnik odpove najemniku ali pa je stanovanje brez prebivalcev, če tudi ostane pohištvo v prostorih hišnih posestnikov, in sicer velja to za kraje, ki so ogroževani po sovražniku, če so najemniki ali posestniki zbežali ali pa na uradno povelje zapustili kraj.

Glede splošnega obrtno-priobninskega davka so istotako dovoljene precejšnje olajšave v prilog tistim osebam, ki so morale vsled upoklica v vojske ali vsled po vojski povzročenih gospodarskih razmer popolnoma opustiti svojo obrt ali jo pa skrajšati. To pride tudi v postev pri dohodninskem davku, pri katerem se tudi jemlje ozir na zmanjšane dohodke.

Odredba tudi vsebuje za vojaške osebe, oziroma za ujetnike in talnike, ustavo vseh po obstoječih predpisih ali po kakem uradu določenih obrokov, če dotična oseba ni določila zastopnika. Ta ustava se začne z dnevom vojaške uporabe ali z nastopom ustavo utemeljujočih okoliščin in preneha 14 dni po odstranitvi ovire.

Tudi glede na iztirjevanje davkov in drugih javnih dajatev so dovoljene izdatne olajšave. Ustavljeno je vsako prisilno iztirjevanje davkov od oseb, ki so upoklicane pod orožje, če so uboge. Prizanesljivo postopati je zapovedano ne samo napram upoklicanim, ampak tudi napram svojem upoklicanih, če se nahajajo v slabem gmotnem položaju. Finančno ministrstvo je zaoklevalo podrejenim oblastim, da se morajo pri iztirjevanju davkov posebno ozirati na take razmere.

Raznoterosti.

Cesar se pada, kakor poročajo z Dunaja, bodoče dni v 181, kjer bo ostal več tednov.

Pogreb nadvojvodinje Marije. V torek dne 20. julija ob 10. uri zvečer je dospelo truplo umrle nadvojvodinje na južni kolodvor na Dunaju. Krsto so prepeljali takoj v kapucinsko cerkev, kjer je bil navzoč prvi najvišji dvorni knez Montenuovo. Tamkaj je truplo blagoslovil dvorni župnik dr. Seydl, nakar je dvorni grf Orsini-Rosenberg izročil knezu Montenuovo ključke krste.

Z redom zlatega runa je cesar odlikoval nadvojvodo Jožefa Franca.

Duhovniške obletnice. V lavantinski škofiji obhaja letos zlato sv. mašo samo mil. g. Simon Gaberc, častni kanonik in dekan pri Sv. Magdaleni pri Mariboru. Srebrni jubilej ali 25letnica meniškega pa obhajajo ti č. gg.: Bratko-
vič Franc, župnik v Negovi, Kolar Anton, župnik v Št. Ilju pri Velenju, Kukovič Friderik, župnik na Dobrni, Moj-
žšek Anton, župnik pri Sv. Janezu pri Sp. Dravogradu, Plepelec Jožef, župnik pri Sv. Emi, Potovšek Jožef, župnik v Vojniku, Sgl Jožef, župnik v Trbonjah, Tajek Jakob, c
in k. vodja voj. superijorata v Inomestu, Tomjan Janez, župnik na Hajdini, Vaslavik Robert, župnik pri Sv. Jederti, Ozmeč Jožef, župnik pri Sv. Lovrenca na Drav. polju, Šk
heršky Leopold, župnik pri Sv. Marku, Šalaman Bernardin, minorit pri Sv. Trojici v Hluzah, Štraki Matej, župnik pri Sv. Petru, pater Trfela Fulgencij, nemški pridigar v franc. cerkvi v Mariboru. Vsi ti mašniki so prvi ki so bili posvečeni 25. julija 1890 od prevz. kneževstva dr. M. Napotnika.

Spremembe pri Frančiškanih avstrijsko-štajerske provincije. Na Dunaju je za provinciala zopet izvoljen o. Venanc Schnelbach-Pataky. V Gradcu: o. Ansgar Braun, kustos in gvardijan; o. Beno Russmüller, vikar; o. Jakob Diviš, rektor v frančiškem skem semenišču; o. Altman Buchleitner, katehet. V Marija Troštu: o. Remigij Ruez, gvardijan; o. Anton Čuček, katehet. V Lankovici: o. Magnus Wagner, gvardijan; o. Smon Prinot, definitor in vikar; o. Viktor Roškar, definitor. V Ebersdorfu pri Dunaju: Rhard Koller, gvardijan; o. Mavricij Bossi-Fedrigotti, definitor in vikar. V Št. Hipolitu: o. Pelagij Klemenčič, gvardijan; o. Jernej Pechmann, kaplan; o. Benaventura Schneller, katehet. V Tieschenu: o. Andrej Huber, kaplan.

Vojni kurat p. Ciprian Napast na italijansko bojišče. „Grazer Volksblatt“ piše: Te dni je zapustil neumorno delavni in zaslužni vojni kurat rezervne bolnišnice v Gradcu p. Ciprian Napast (doma od Sv. Lovrenca na Dravskem polju) to vojaško bolnišnico, v kateri je deloval čez 11 mesecev ter se je podal ga italijansko bojišče. Vojnega kurata p. Napasta, frančiškana, ne bo mogel v tej vojaški bolnišnici nihče pozabiti, nobeden vojak, brez razlike narodnosti. Z vsi skrbjo in ljubeznivostjo se je zanimal za bolne in ranjene vojsake. Velika je bila njegova zasluga, da so se množili darovi za bolnišnico. Nikoli se ni zbal nalezljivih bolezni, da bi ne obiskoval in tolažil bolnih in ranjenih vojakov. Ljubezniv, skromen, vselej dobre volje, je vedno rad pomagal brateltjem domovine, in ko je odhajal, se je poročil še marsikatero oko. Odšel je mož, ki se ga sme po vsej pravici imenovati „očeta vojakov.“ — Vnetega slovenskega duhovnika torej hvali „Grazer Volksblatt“, ki v zadnji dobi ni bil nič kaj prijazen in pravičen napram slovenski duhovščini.

Mlad doktor. Dne 21. julija je na graškem vseučilišču promoviral doktorjem vsega zdravništva g. Viko Marinc g. Marina, vadniškega učitelja v Mariboru.

Iz učiteljske službe. Na trirazredni mešani ljudski šoli na Pribovi, 3. plačilni razred, je rasel mesto stalne učiteljice. Prejeto do 15. avgusta.

Združjenje katoliških čeških strank. Praga, 19. julija. „Ceh“ poroča, da se je predvčerajšnjim vršilo zborovanje čeških katoliških političnih strank in organizacij v svrhu združitve. Izvolilo se je skupno predsedstvo izvršilnega odbora. V predsedstvu so: višehradski prost in bivši deželni odbornik monsgr. Burian, vseučilišni profesor msgr. dr. Kordac in načelnik češke krščansko-socialne stranke Sabata. — Tega zborovanja se je udeležil tudi knez Zdenko Lobkovic.

Načrti za Bosno. General Sarkotič, ki je zdaj nekaj mesecev sem zapovedujoči general in poglavar v Bosni in Hercegovini, je posebnemu dopisniku lista „Berliner Tagblatt“ povedal nekatere svojih namenov glede uredbe Bosne v političnem, gospodarskem in socialnem oziru. Pred vsem se bo predurila bosanski šolski sistem. Šef šolske uprave stoji na sledečem stališču: Zemlja naj se vrne kmetom. Kmečki sin, ki so ga doslej poslali v šolo, se je redno lotil politike, vsled česar je bil v mladi Bosni mnogo ljudi brez kruha, dasi je v tej izrazito agrarni deželi v prvi vrsti potreba inteligentnih kmečkih stanov, stan samostalne mislečih kmetov, ki ga ne more pridobiti vsak politični agent. Gimnazij in realk naj bo manj, več pa gospodarskih in obrtnih učilišč. Mi bomo kmeta prisilili, da bo dal vsaj enega svojega sina v delavnico in če se pokaže potreba, bomo sami dali potrebna sredstva.

Odlikovan slovenski častniki. Srebrni si nim laudis je dobil nadporočnik 2. polka ces. lovcev Fr. Kranjc, Signum laudis sta dobila: itmejer 5. trenske divizije Josip Vodopivec, na poročnik v rezervi 5. havbčnega polka dr. Alek. S. Jovic. — Zlati zaslužni križec s krano na traku hrabrostne svetinje je dobil za odlikovanje vojne b. lašne č. š. 5/1 dr. Ivo Korže. — Zlati zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje je dobil poročnik-računovodja mob. rez. b. n. š. 6/12 Pavel Pavh. — Signum laudis je dobil raz. poročnik 27. domobr. polka Mihal Levec. — Zlati zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje je dobil črnovojski inženir Martin Bežič zlasti zaslužni križec za pomorski kadet Julij Vašič. Vojaški s služni križec III. vrste z vojn. dekoracijo je dobil črnovojski nadporočnik Josip Kranjc. — Signum laudis sta dobila rezervni nadporočnik 2. polka deželni strelec Rudolf Jošt in rezervni poročnik 26. domobr. polka Marko Vogrin. — Jurij Otajac, poročnik v rezervi 4. bos. herceg. pešpolka je bil odlikovan na severnem bojišču z zaslužnim križcem na traku hrabrostne svetinje. — Stotniku 87. pešpolka, Antonu Kos, je podeljen red železne krone 3. razreda. — Vojaški zaslužni križec 3. razreda z vojnim o kraskom so prejeli polkovnik Otmar Kaller in stotnik Brunon Kortum ter poročnik Franc Pere, vsi od 87. pešpolka.

Imenovanje v armadi. Za poročnika v evidenci domobranstva je imenovan državni poslanec dr. Otokar Rybar. Bil je že svoj čas rezervni poročnik, dokler ni potekla doba vojaške obveznosti; sedaj je bil dr. Rybar zopet potrjen k vojakom in je vsled tega vnovič imenovan za poročnika. — Za poročnike v rezervi so imenovani rezervni praporščaki: Pavel Kralj 37. domobr. polka, Franc Šiška 25. domobr. polka, Stanko Jurko 26. domobr. polka. — Za stotnika v evidenci je imenovan nadporočnik Viktor Skaberne. — Za nadporočnike so imenovani poročniki: Adolf Radnik, Ivan Sterniša, Ivan Kastelec, Karel Martinek, Friderik Pogačnik, Josip Cunko in Anton Sušnik. — Za poročnike v rezervi so imenovani praporščaki, oziroma kadetje: Ivan Trautk 27. dom. polka, Ivan G.ušovin 26. dom. polka, Peter Modrič 26. dom. p., Josip Napokoj 27. dom. p., Oton Canko 27. dom. p. in Josip Srbec 27. dom. p. — Za črnovojske nadporočnike so imenovani črnovojski poročniki: Franc Kotešovec, Ivan Sanein, Karel Zupančič in Josip Vrana.

Ranjen je bil na severnem bojišču poročnik Lovro Sušnik, bivši predsednik „Danice“, odlikovan s častniškim zaslužnim križcem. Zadel sta ga dve krogli v levo nogo, Začasno leži v Munkacsu na Ogrskem.

Dr. Benkovič na italijanskem bojišču. Dne 10. julija pše dr. Benkovič svoji gospji: Po daljšem presledku razumevoma mirna noč. Moj posel danes: nakladanje vojnega materiala. Stotine konj in ljudi se gnete pred mano na kolodvoru, vse mirno in v temi. Na nebu svile zvezde, v ozadju veličastni Krn, blizu nas drvi Soča... okrvavljen. Žarometi in svetilne kroglice od časa do časa pretgajo temo. Na severu se za hribom svetlika nepretrgoma — ni narave prikaza, kar nam oznanja vrolo bojenje. — Bam, zopet! Naše baterije na bližnjem hribu so najbrže opazle kak dober cilj. Radi sovražnik pošlje par pozdravov za lahko noč. Čez 10 minut vse tiho — ne ču, s hriba na hrb švigne skoro nad nami par ognjenih pušč. Mir! Skoro smo pozabili na popoldansko razburjenje, povzročeno po par neljubih gostih; dobrega humorja nam niso pregnali. Čemu? Škode ni bilo, malo grmenja in prasketanja pa itak spada k pojmu — vojska! Naši junaki itak pravijo, da slabotno bojevanje Lahov ne smatrajo za pravo vojsko, če pomislijo na prestane boje drugod. — Zadržaj lučica ugašane, vsak se zamisli na svoj dom in jo krene v svoje trdo ležišče. Le straža ob Soči budi, budi nepretrgoma...

Občinske volitve na Reki se vršijo 25. t. m. Med italijansko stranko in Madžari je prišlo do sporazuma. Madžari dobe mesto dosežanih 2 zastopnikov 10 do 12 mandatov.

Z zagrebške univerze. Za leto 1915/16 so izbrani: za rektorja profesor dr. Barac, za dekana pravne fakultete prof. dr. Sražnički, za dekana filozofske fakultete prof. dr. Albert Bazala in za dekana teol. fakultete prof. dr. Pazman.

Poštni promet s Hrvaško in Slavonijo. Ker je označena od 16. julija naprej vsa Hrvaška in Slavonija kot vojno ozemlje, se morajo v imenovanih deželah vsa zasebna pisma izročiti poštanim uradom nezalepljena. Isto velja tudi za vsa zasebna pisma, namenjena za imenovani deželi.

Zasebni poštni promet z Lvovom. Z Lvovom je zopet dovoljen poštni promet, toda z omejitvijo, da poštne uradi začne sprejemajo le tano zasebna pisma, dopisnice in časopise, namenjene za Lvov.

Promet z vzorci blaga za armado zopet dovoljen. Vojaška uprava je odredila, da je zopet dovoljeno pošljati vojakom na bojišče takozvane vzorce blaga (ne poštne zavoj), in sicer pod sledečimi pogoji: Teža poštnih pošiljav, označene kot vzorci blaga, ne znašati več kakor 350 gramov. Poveljstvo je pošiljati blago, ki se v kratkem času pokvari, kakor ne dobro posušene klobase i. t. d., predmeti, ki se lahko užgejo, vžigalice i. t. d.; nadalje so izključene tudi vse tekočine, ki niso shranjene v les, pločevino, ali na drug varen način.

Zdravstvene odredbe na železnicah. Železniško ministrstvo je odredilo, da se mora strogo paziti na snaznost v železniških vozovih in na postajah; zlasti se mora paziti, da se za zdravje oseb nevarni mrčes ne zaredi v železniških vozovih, v katerih se vozijo osebe. Železniški uslužbenec, ki pridejo v dotiko z ranjenimi ali bolnimi vojaškimi osebami, si morajo, preno zapustijo kolodvor, temeljito r. zkužit obleko in se umiti. Tudi je železniškim postajam strogo naročeno, da se morajo železniški vozovi na postajah temeljito osnažiti, da se zabrani razširjenje kužnih bolezni. Nadalje je strankam, ki se vozijo po železnicah, strogo poveljano jemati v železniške vozove umazano perilo ali s čne predmeta. Vlak tozadevni prestopok se strog kaznuje.

Olajšave pri nakazovanju preskrbnine. Kakor se je zaznalo od vojaških central, je videti, da vlada o preskrbninskih pristojbinah družin pogrešanih vojakov še večkrat nejasnost. Proti temu se opozarjal da po členu IV. zakona z dne 27. aprila 1887 (§ 37 XX. člena postave od leta post. (1887) dobivajo so-proge in otroci pred sovražnikom pogrešanih častnikov in moštva njim za slučaj smrti soproga (očeta) pristojajočo preskrbo provizorično toliko časa, da se izve za soproga (očeta), ali da je sodno proglašen za mrtvega. Imena pogrešanih vojaških oseb se ne objavijo v seznamih izgub, marveč se sporoče od vojaških evidenčnih oblasti pristojnim političnim oblastem (na Ogrskem občinskim predstojništvom).

Tovarna Škode v Plznu, kjer se izdeluje vojni material, ima sedaj zaposlenih 15.000 ljudi, ki delajo tudi ob nedeljah in praznikih. Tovarna je bila povodom vojne znatno razširjena, na starih poslopih pa so zgradili nova nadstropja. Delavcev prejema ta tovarna čedalje več. V tovarni delajo Čehi, Nemci, Hrvatje, Poljaki, Slovenci, pa tudi Nemci iz Nemčije. Sedanje poskuševališče za topove ne zadostuje več,

in pripravljaj se novo, veliko večje strelišče. V Plznu se sliši dan na dan grmenje topov in možnarjev in prasketanje strojnih pušk, ki se preskušajo. Dan na dan odvažajo iz tovarne nove topove, tudi poškodovani topovi se popravljajo s čudovito naglico.

Uradno določene cene za moko. Cesarska namestnija nam piše: Za moko veljajo sedaj v veletrgovini sledeče cene (za 100 kg): fina pšenična moka 73 K 30 v, pšenični zdrob 73 K 30 v, nemešana pšenična moka za kruh 69 K 24 v, nemešana pšenična moka za kruh 52 K, nemešana ržena moka 49 K 26 v, ječmenova moka 49 K 26 v, zdrob od činkvantina 70 K 80 v, moka za polento (iz činkvantina) 64 K 86 v, navadna koruzna moka 48 K 85 v, moka iz bele koruze 53 K 60 v, zdrob iz bele koruze 70 K 80 v. Cene veljajo za čisto težo, in sicer pri mlinih. V trgovini na drobno se smejo priračunati k tej ceni še stroški za pošiljanje (voznjo) in drugi stroški, kakor tudi dobiček, ki je v trgovini z moko običajen.

Uporaba žita in moke za živinsko krmo. Poljedelsko ministrstvo je izdalo sporazumno z notranjim in trgovinskim ministrstvom odredbo, glede na uporabo žita in mlinjskih izdelkov. Za krmila in je obenem tudi določilo, da se pri mlatvi ne sme napraviti več za njega žita kot 5 % od vsega, kar se je zmlatilo. (Če si primlati 100 mernikov žita, smeš „odvejati“ samo 5 mernikov zadnjega žita.) Glede krmljenja z zadnjim žitom in s koruzo nove žetve ni odločena nikaka omejitev. Dosedanje določilo, da se sme vsak dan za pokladanje konjem uporabiti po 1 kg ovsa za konja, ostane tudi v bodoče v veljavi. Od ječmena, ki ga kmetje ali najemniki sami pridelajo, smejo potem, ko se vračuni določena količina za seme, uporabiti 1 četrtino ostale množine za pokladanje lastni živini. Druge množine imenovanih žitnih vrst se smejo prodati samo po tom vojno-žitno prometnega zavoda. S temi zalogami razp-laga zavod po navodilih poljedelskega ministrstva. Enaka določila se izdajo tudi za pokladanje otrobov. Cena za 100 kg otrobov, ki se izdelajo v naši državi, ne sme znašati več kot 17 K. Občine morajo pri izvrševanju te odredbe sodelovati. Prestopki te odredbe se kaznujejo z g'ob' do 2000 K, ali pa z zaporom do 3 mesecev; v obtežljivih slučajih pa se lahko odmeri globa 500 K, ali zapor do 6 mesecev. Odredba stopi v veljavo z dnem, ko se objavi. Določbe glede otrobov imajo veljati od 15. avgusta naprej.

* **Cena živini na dunajskem sejmu pada.** Na živinskem sejmu na Dunaju dne 19. julija je cena vočom padla za 10 do 12 K pr. 100 kg žve teža. Še hašji je bil padec cen pri bikih in kravah za katere se je pčalo 20 do 30 K nižje kot prejšnji teden.

* **Skrb za živinsko krmo.** Cesarski namestnik grof Clary nam pošilja poziv na politične oblasti, županstva in žetvene komisije, v katerem se opozarja na nujno potrebo, da se že sedaj skribo za količino mogoče o ilno živinsko krmo. Namestnik priporoča, da se naj sedaj seje o ra tline, ki se dajo ali že letožnje jesen ali pa prihodnje spomlad uporabiti kot zeler krma, n. pr. rudeča (turška) detlja, proso, grašica, oves, konjski bob i. t. d. Nadalje naroča cesarski namestnik, naj vse uporabijo za živinsko krmo: repno, krompirjevo in zelato perje, drevesno listje i. t. d. Po mnogih krajih je bilo letos zelo malo sena, pol-g tega ga zelo mnogo rabi vojaštvo, radi tega mo treba z živinsko krmo varčevati na vseh koncih in krajih.

Za mizarje. Vojno ministrstvo zapisuje dobavo za bojev za vojaške kuhinje, izoliranih zabojev i. t. d. Natančneji pogoji se debijo pri trgovski in obrtni zbornici v Gradcu. Te dni preteče rok za vlaganje prošenj za dobavo (izdelovanje) zabojev.

* **Maribor.** Zidar Jožef Kokol, doma iz ptujske okolice in velik prijatelj ptujskega žganja, je bil dne 17. t. m. pred mariborskim okrožnim sodiščem obsojen na 10 let težke ječe, ker se je žlne 31. maja v Rogoznici pri Ptuj udeležil rop nad Janezom Markež. Kakor znano, je glavni krivec infanterist Val. Sporer bil radi tega rop obsojen na smrt in že tudi ustreljen. Pri obravnavi se je čognalo, da sta napadalec več ur pred izvršenim ropom pijančevala po žganjarnah.

* **Sv. Trojica v Slov. gor.** Tukajšnjega dose-danega poštnega ekspedienta, znanega Ferlinanda Gollab, so upokojili. Hkrati so tudi tukajšnje poštno mesto povišali v višji plačilni razred. Prosilcev in prosilk za svetotrojiško pošto je bilo obilo, štirje Slovenci in več Slovenk. Za poštarico pri Sv. Trojci so imenovali Antonijo Lebitsch, ki je bila dozdaj poštna ekspedientinja v Waldsteinu pri Gradcu.

Slov. Bistrica. Pretečeno sredo je razsajalo tu pri nas grozno neurje, združeno s točo. Lilo je tako hudo, da so bile v kratkem času spremenjene vse ceste in ulice v jezera. Voda je udrila v kleti in stanovanja. Povzročena škoda je velikanska.

Ptuj. V tukajšnji vojaški bolnišnici je bil odlikovan narednik Vinko Kores, doma iz Žetal, s srebrno brabrestno kolajno 2. razreda.

* **Dobrna.** V soboto dne 10. julija so odpeljali obče znanega bivšega tukajšnjega trgovca Avgusta Hosenbichla v Gradec na kliniko ozir. opazovalnico. Tukaj je v noči od petka na soboto v šoli hotel vse razbiti in je ljudem žugal z nožem. Le z veliko težavo so ga spravili nav z češ, da je z dragimi poklican v Celje.

* **Dobruške toplice.** Ker še do danes ni beguncev in so toplice na razpolago gostom, se to naznani z opzko, da je v toplicah še vedno dosti stanovanj na razpolago. Zasebna stanovanja so res prihranila za erar, pa d'kter ni begunec, se tudi ta lahko oddaja.

Celje. Praporščak 47. pešpolka Vidmajer piše Rude čemu križ v Celju iz ruskega ujetništva iz Novo-Nikolajevskega v Sibiriji sledeče: Od 87. pešpolka so tukaj v mestu Novo-Nikolaj. w.k: korporal Aleksander Staute iz Celja (ranjen); umrl je dne 1. aprila infanterist Maks Kolrič iz Vurberga; v bolnišnici se sedaj nahaja infanterist Franc Sočnik iz Slov. Grada.

Celje. Rudarski urad v Celju razpisuje za električno napravo v rudniku v Zabukovci pri Grižah posamezna dela in dobavo raznih tozadevnih potrebščin. Ponudbe je vlagati najpozneje do dne 20. avgusta t. l. na oskrbništvu c. k. rudarskega in plavžarskega urada v Celju. Obrtniki, pozor!

Od Save. Strašno neurje s točo je dne 9. julija prihrulo nad Rajhenburg ob Savi. Potokla je vse vinograde in žito v občinah: Straine, Leskoc, Kališovec, Brezje, Dobrova, Šedum, Rastez, Gorica, župnija Koprivnica, občine Reštan in Malikamen, ter kakor smo poizvedeli tudi župniji Zdole in Sromlje.

Kozje. Umrlo je dne 16. julija po daljšem bolehanju pri svojih starših v Kozjem gđ. Krajnik Nada, velenadarjena in odlična gojenka VI. razreda mestnega dekliškega liceja v Ljubljani. Naj v miru počiva!

* **Sv. Križ tik Slatine.** Dne 18. julija je na tihem praznoval 30letnico svojega mašništva vlč. g. naključnik Fr. Korošec. Pri tej priliki je daroval za križevske uboge šolarje, katerih očetje so na vojski, 300 K; njegov bivši kaplan, č. g. Jakob Krajnc, župnik na Bučah, pa 30 K. Bog obilno povrni!

Zadnja poročila došla v pondeljek dne 23. julija.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Uradno se razglašča:

Dunaj, 22. julija.

Rusko bojišče.

Prostor zahodno od Visle je bil včeraj, dne 21. julija, zopet pozorišče velikih uspehov zavezniških armad. Glavna sovražna postojanka zahodno in južno od Ivangoroda na črti Kozieniec—Janowiec, ki je bila zgrajena kakor trdnjava, je bila od nemških čet na obeh straneh ceste Radom—Nowo-Aleksandrya predrti. Rusi so se umaknili proti Ivangorodu in na desni breg reke Visle. Njihovo umikanje čez most Nowo-Aleksandrya je že bil pod ognjem nemške artilerije. Avstrijske čete se bojevale bližajo od zahodne, nemške čete pa od južne strani utrdbam Ivangoroda. Razne kraje zahodno od Visle so zažgali bežeči Rusi.

Izhodno od Visle so se nadaljevali boji z nezmanjšano srditostjo. Sovražnik se upira zelo trdovratno. Pri Chodelu in Borzechowu so zapodili deli armade nadvojvode Jožefa Ferdinanda po hudi borbi Ruse iz več postojank. Izgube sovražnika so velike. Število od armade nadvojvode ujetih in včeraj nazznanjenih Rusov je naraslo na 8000, plen pa na 15 strojnih pušk in 4 municijske vozove.

Tudi dalje izhodno proti Bugu so udrle avstrijske in nemške čete na več mestih v sovražne črte. Ob gornjem toku reke Bug so ogrski polki zavzeli z naskokom obmostje Dobrotwor na severni strani Kamionke—Strumilowe.

Ob Zloti Lipi in ob Dnjestru je ostal položaj nespremenjen.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Italijansko bojišče.

Tudi včeraj je razsajala bitka na Goriškem z nespremenjeno silo. Na Doberdobsko gorsko planoto notri do obali je bil namerjen skozi celi dan posebno hud artilerijski ogenj. Hrabri branitelji so vstrajali in sijajno odbili vse sovražne napade.

Na ozemlju gore Kozjič notri do Polača so se do večera prerili Italijani blizu do naših postojank. Po noči so vnovič napadli najpoprej pri Selcah, nato na celi bojni črti med tem krajem in Vermeljonom.

Danes zjutraj so bili vsi uavali krvavo odbiti. Hrabro ogrsko domobranstvo se je tukaj zopet junaško obneslo. Več sovražnih sunkov pri Polaču se je že včeraj po dnevu popolnoma izjalovilo.

Izhodno od Zdravščine so napravile naše čete danes zjutraj protinapad in so se polastile vseh svojih prejšnjih postojank. Sovražnik se tukaj umika.

Na severno-zahodnem robu gorske planote se nadaljujejo boji.

Proti goriškemu obmostju so spravljali Italijani v smeri proti Podgori vedno nove sile v bitko. Deset italijanskih infanterijskih polkov je kar zaporedoma brezuspešno napadalo. Skoraj vselej je prišlo v boju do meteža. Trnje naskoki so se včeraj zrušili pred našimi ovirami. Sovražniku se je posrečilo udreti v posamezne dele naših strelskih jarkov. Po noči je bil zopet vržen iz njih. Istotako so se izjalovili pri Pevmi napadi manjših, z bombami iz plina oboroženih čet. Tudi dva sunka po enega polka na goro Sabotin sta bila, ko jim je naša artilerija začela streljati v bok, krvavo odbita.

Naše čete, ki se bojujejo z navdušenjem in z vstrajnostjo, ki nima primera, so torej obdržale v svoji oblasti po štiridnevni bitki svoje postojanke kakor na Doberdobski gorski planoti, tako tudi pri goriškem obmostju. Boj pa še ni zaključen.

Pri Plaveh, Tolminu in dalje severno se je vršil včeraj živahen sovražni artilerijski ogenj.

Boji na ozemlju Krna se nadaljujejo.

Na koroškem in tirolskem obmejnem ozemlju je položaj nespremenjen.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Boji za Ivangorod.

Berolin, 22. julija.

Nemške čete armade generalnega polkovnika pl. Woyrscha so včeraj pogumno prijele sovražnika in tako preprečile, da sovražnik svojih poraženih čet ni mogel pred Ivangorodom ustaviti. Okrog opoldneva so junaški Šlezijci z naskokom zavzeli veliko obmostje pri Lagow-Lugwa-Wola.

V zvezi s tem je bil sovražnik s sodelovanjem avstro-ogrskih čet na celi črti vržen v trdnjavo Ivangorod, ki je sedaj tesno obkoljena.

Italija bo napovedala Turčiji vojsko.

Iz P. riza prihajajo poročila, ki zatrjujejo, da bodo sovražnosti med Italijo in Turčijo prav kmalu izbruhnile. Italija samo še čaka, da bo njen konzul v Smyrni in tamošnjih 4000 Italijanov na varnem. Mir ob Dardanelah se razlaga s tem, da se čaka na italijansko sodelovanje. V nobeni rimski brzjavki se ne omenja prihodnje postopanje Salandre napram Nemčiji. V Parizu so mnenja, da bo Salandra prepustil Nemčiji, naj ona sama iz nastopa Italije zoper nemško varovanko Turčijo izvaja posledice.

Srbi zapustili Drač, Črnogorci bodo morali zapustiti Skader.

Iz Lugana se poroča, da so Srbi na poziv Italije zopet zapustili Drač in imajo sedaj zasedenih le še več točk izven mesta, ki so vlažne v vojaškem oziru.

Iz Sofije se pa poroča, da je ruski general Kaulbars odpotoval po naročilu ruskega carja v Črnogoro ter pojasnil črnogorskemu kralju, da naj Črnagora takoj zapusti Skader, ker je to Italija zahtevala od tropsporazuma.

Ruska дума sklicana.

Iz Petrograda se uradno poroča, da je izdal ruski car ukaz, po katerem se дума sklicuje za dne 1. avgusta.

Ruski listi pišejo, da zahtevajo nekatere stranke ruske dume, naj se izroči ljudskemu zastopstvu stalno nadzorovanje nad denarnimi izdatki za vojsko in nabavo streliva. „Rječ“ pravi, da je vlada v to že privolila.

Stavka angleških rudarjev končana.

Iz Londona se dne 22. julija uradno poroča, da je stavka rudarjev v južnem Walesu končana in da se je delo zopet v popolnem obsegu pričelo. — List „Morningpost“ piše, da je vlada popolnoma poražena in da se je vsem delavskim zahtevam ugodilo.

Grški kralj še ni zdrav.

Kralj se je dne 21. julija preselil na svoj poletni grad. Pred njegovim odhodom se je vršilo posvetovanje zdravnikov glede vprašanja, ali bi se smel kralj pečati s posli, katere mu nalagajo razne okoliščine, kot sklicanje grške zbornice in politični položaj. Zdravniki so napravili zapisnik, katerega so izročili ministrskemu predsedniku in v katerem izjavljajo, da je zdravstveno stanje kralja sicer zelo razveseljivo ter se ni treba razburjati, vendar se pa le mora kralj za nekaj časa brezpogojno vzdržati razburjenj in duševnih naporov. Vsled te izjave zdravnikov bo zasedanje grške zbornice odloženo še nadalje do sredi avgusta.

Gospodarske drobtine.

Umetna oploditev rastlin. Proces oploditve nastane iz tega spoja tretje nove bitje. — Ta proces se razvija pri rastlinah docela naravnim putem: cvetni prah oprashi cvetno brazdo in oploditev je končana ter se začne razvijati seme (iz katerega zraste nova rastlina). Ako se vrši ta proces med cvetnimi organi ene in iste rastlinske vrste, je oploditev naravne in novi individuum je član ene in iste vrste in družine. — Umetnim putem pa se da doseči, da dobimo mešanico raznih vrst, in te nove rastline so karakterizirane z lastnostmi vseh pri tem procesu udeleženih vrst. Nastanejo takozvani bastardi, ki se odlikujejo pri cvetlicah in vrtnih rožah s prekrasnimi, bujnimi barvami. To okolnost uporabljajo že dalje časa razni ljubitelji cvetlic, posebno umetni vrtnarji, ter ustvarjajo leto za letom najrazličnejše, v svoji krasoti druga drugo prekašajoče rastline. Princip umetne oploditve je, kakor že rečeno, povsem enostaven: cvetni prah ene vrste se prenese na brazdo druge, toda ta proces ni tako lahek, kakor izgleda, ter zahteva mnogo potrpežljivosti, prakse in natančnosti. Predno hočemo kako rastlino umetno oploditi, ji moramo poraziti njene prašnike, in sicer še predno so dozoreli in godni, da na ta način preprečimo, da bi se mogla rastlina s svojim lastnim cvetnim prahom naravnim putem oploditi. Nato prenesemo cvetni prah kruge cvetke z malim, finim čopičem na brazdo prve. Ta prah pa mora biti popolnoma suh, zato ga sušimo na čistem papirju in na suhem prostoru. Toda tu se nam javlja že zopet nova zapreka. Znano je namreč, da se cvetni prah kaj rad jako kmaľu pokvari in izgubi svojo moč. Pri najmanjši vlažnosti namreč neka posebna gliva uniči v njem zmožnost oploditve. Če hočemo torej prenesti cvetni prah rastline, ki cvete jako zgodaj na drugo, ki je godna pozneje, se nam prav lahko zgodi, da se v tem, primeroma dolgem razdobju, ta cvetni prah pokvari. V zadnjem času so iznašli v fiziološkem inštitutu botaničnega vrta v Drazdanih način, po katerem je mogoče cvetni prah ohraniti precej dolgo nepokvarjenega. Prah se dene v 4—5 cm dolgo stekleno cevko, ki se zamaši z bombažem. Ta cevka se dene zopet v drugo, večjo cev, na njeno dno se natrosi 3 cm visoko plast suhega klorovokislega kalcija, ki je pokrit 2 cm visoko z bombažem. Ta cev, ki hrani v sebi manjšo cevko s cvetnim praškom, se nato zamaši z gumijevim zamaškom. — Se ena okolnost je, na katero moramo opozoriti. Cvetke, ki jih oplodimo na prostem, so namreč vedno v nevarnosti, da pride na njih brazde cvetni prah tuje rastline potom vetra, žuželk itd. Na ta način potem ne pridemo do cilja, ki smo si ga želeli. Zato moramo vsako rastlino, ki smo jo oplodili, pokriti s tanko žično mrežico. Razume se samo ob sebi, da lahko oplodimo eno vrsto rastlin s tremi, štirimi in drugimi vrstami in tako dobimo naravnost krasne mešanice vseh treh, štirih vrst. Na ta način nam je mogoče, ustvarjati poljubno barvne cvetlice in kdor se bo bavil nekaj časa z umetno oploditvijo rastlin, bo imel z malim trudom mnogo veselja.

x **Za pranje perila si pripravi le mehke vode,** to je rečne, potočne ali pa dežnice. Trda voda (studenčnica) ni pripravna za perilo, ker se v nji milo (žajfa) ne topi. Vendar pa je mogoče iz trde vode napraviti mehko, če se prekuha ali pa se ji pridene nekaj ur pred pranjem nekoliko sode. (Na 100 l vode 300 gramov sode.)

x **Za pokončevanje hišnih miši** ni boljšega pripomočka kakor je — dobra mačka. V drugi vrsti pride past, a strup naj se nastavlja le z največjo opreznostjo.

x **Majhne košččke mila** (žajfe) porabiti. Nalij na nje vroče vode, da se raztope. Kačar pereš, vlijav te milnice v roke in obdrgni ž njo perilo.

x **Lug volnene stvari razjeda in pokvari,** torej jih ne peri v njem. Volnene stvari naj se perejo v vodi, kateri je primešati nekoliko salmijakoveca. (Na 20 litrov ¼ litra salmijakoveca.) Ali pa se morejo oprati v mlačni milnici (žajfnici), toda z milom se ne smejo drgniti in v vroči vodi se tudi ne smejo namakati.

x **Črna svila se pere** v mehki vodi, kateri je primešanih nekoliko jajčnih rumenjakov in se splahne nazaj v mlačni, mehki vodi. Namesto rumenjaka se pomeša v vodo nekoliko čaja in mila, ali pa salmijakoveca. — Vse in vsakovrstne svilene stvari se ne smejo drgniti in med rokami ribati, ampak jih je samo rahlo stiskati in prevleči večkrat skozi tekočino ter jih je nazadnje izplahniti v mlačni, mehki vodi.

x **Barvane (pisane) svilene stvari** je prati v vodi od pšeničnih mekinj in jih je izplahniti v mehki vodi, kateri si pridejala nekoliko octa (jesiha). Sušiti jih je v senci, ali jih je zamotati v čiste rjuhe. Seveda je najprvo majhen košček poskusiti, ako ne pušča barve.

x **Bela in svetla svila se pere** v vodi od pšeničnih mekinj. Mekinje je skuhati v mehki vodi in potem precediti. V tej tekočini je raztopiti tudi nekoliko finega mila ali pa galuna.

x **Petrolejske svetilke se ne kade,** če položiš novi stenj (taht) za nekoliko časa v očet in ga potem dobro posušiš, predno ga vdeneš. Sploh pa je treba svetilnico povsem čisto držati.

x **Kit za stvari iz morske pene (stive).** Napravi si kašo iz enega dela prav na drobno stolčene krede in enega dela stolčene arabske gume ter vode, kolikor je je potrebno. S tem mazilom namaži zlomljene košččke, stisni jih in posuši.

Naročajte in razširjajte „Stražo“!

Oznanilo! Stalna dobra služba za pridno dekle! Naslov in pogoji v upravnistvu „Stražo“.

Dimnikarski učenec

se sprejme pri dimnikarskem mojstru J. Juričko v Mariboru.

4 čevljarske pomočnike za vojaško delo sprejme takoj Valentin Glušič, čevljarski mojster, Maribor, Tegetthoffstr. št. 32.

Dva učenca

iz boljše hiše z dobrimi šolskimi spričevali se takoj sprejmeta v modni in manufakturni trgovini J. N. Šostarič, Maribor, Gosposka ulica 5.

Tesarje

sprejme **Ivan Špes**, načelnik Zadruga tesarjev v Mariboru in posestnik parnega mlina in parne žage v Windenauerstrasse št. 26, Maribor. Tesarji zaslužijo po kakovosti dela po 50, 60 in 70 vinarjev na uro, stanovanje prosto, živež dobijo po ceni pri delodajalcu samem.

Kupujem

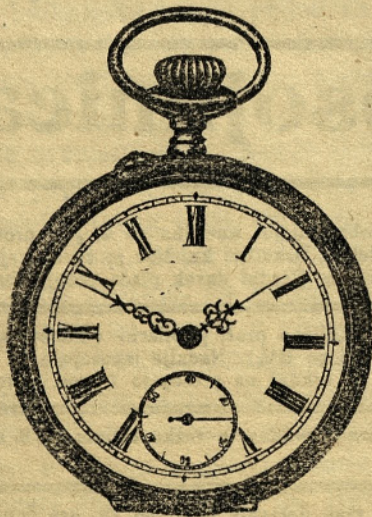
seno, slamo, fižol in sploh vse poljske pridelke po najvišjih cenah

Ant. Birkmaier

Maribor, Meljska cesta 29 (Mellingerstr.)

Ure! Ure!

V veliki izbiri in po nizkih cenah.

Srebrne ure za fante od 7 K
Srebrne ure damske od 8 K
Srebrne verižice od K 2-40
Sreb. verižice damske K 3-60
Zlate damske ure od 26 K

Za vsako uro se jamčil

Precizijske ure, Schaffhausen, Zenith, Omega, Eterne

Očala: Za kratkovidne nova, zboljšana stekla.

Franjo Bureš Maribor

urar, zlatomer in očalar,

Tegetthofova cesta 39. Prvi urar od glav. kolodvora.

OBLEKE

za ženske, moške in otroke, kakor tudi krila, vrhne jope, bluze, zimске moške suknje in raglane, se dobijo v velikanski izbiri in po najnižjih cenah v veletrgovini

R. STERMECKI
V CELJU št. 301

— Pišite po cenik. —

Kuharica — gospodinja večja nekaj nemščine, katere bi vodila pri majhni družini v Mariboru gospodinstvo se sprejme s 1. avgustom. Starejše osebe, ki ne gledajo toliko na plačilo kakor na ugodno življenje v mestu naj se oglašijo pod „gospodinja“ na uredništvo.

URE

Velika zaloga ur, dragocenosti, srebrnane in opialne roči po vsaki ceni.

Tudi na obroke. — Mustr. cenik zastoj. — Gramofoni 20—200 K

Miklasta remont-ura K 8-60
Pristna srebrna ura K 7-
Original omega ura K 24-
Kuhinjska ura K 10-
Budilka niklasta K 8-
Poročni prstani K 2-
Srebrne verižice K 2-

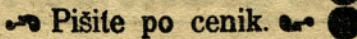
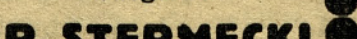
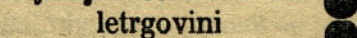
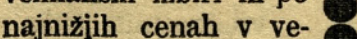
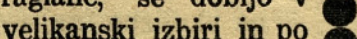
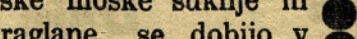
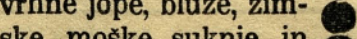
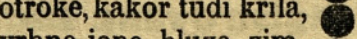
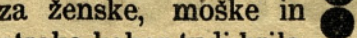
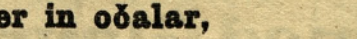
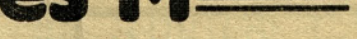
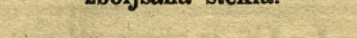
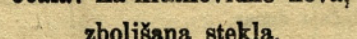
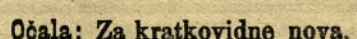
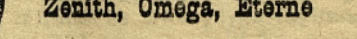
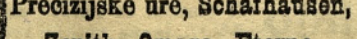
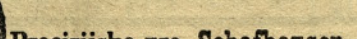
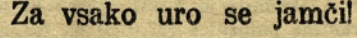
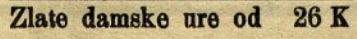
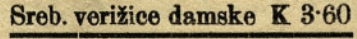
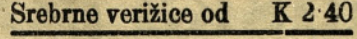
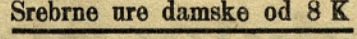
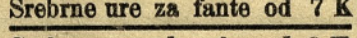
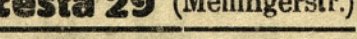
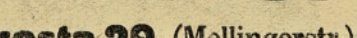
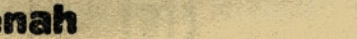
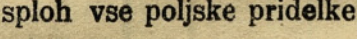
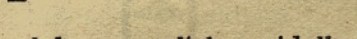
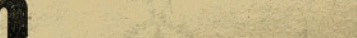
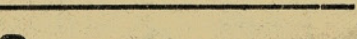
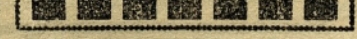
Večletno jamstvo.

Nasl. Dietfinger
Theod. Fehrenbach

urar in očalar

MARIBOR, Gosposka ul. 26

Kupujem zlatino in srebro.

STRAŽA

in

SL. GOSPODAR

se prodaja v naslednjih prodajalnah in tobakarnah:

V Mariboru:

Prodajalna tiskarne sv. Cirila, Koroška ulica št. 5.

Papirna prodajalna g. Pristernik, Tegetthofova ulica.

Trafika na Glav. trgu (zraven rotovža).
» v Gosposki ul. (nasproti hotelu nadvojvoda Ivan).

Trafika v Grajski ulici.

» » Tegetthofovi ulici (g. Žifko, blizu glavnega kolodvora).

Trafika na Tržaški cesti (nasproti magdalenski cerkvi).

V Slov. Bistrici:

Prodajalna g. Roze Pičl.

Ptuj:

Papirna trgovina g. J. N. Petersič.

Celje:

Papirna trgovina Goričar & Leskošek.
Trafika v Narodnem Domu.

Sv. Jurij ob juž. žel.:

Trgovina g. Janko Artmana.

Sv. Jakob v Slov. gor.:

Trgovina g. Frid. Zinauer.

Sv. Trojica v Slov. gor.:

Trgovina g. Terezije Čauš.

Slov. Gradec:

Trgovina g. Bastjančič.

Sv. Vid pri Ptuj:

Mostninar g. Anton Kmetec.

Ljutomer:

Trgovina g. Alojzija Vrščič.

Brežice:

Trgovina g. Antona Umek.

Soštani

Trgovina g. Ane Topolnik.

Luče v Sav. dol.:

Posestnik g. Franc Dežman.

Vojnik:

Trgovina g. A. Brezovnik.

Celovec:

Trgovina g. J. Vajncerl, Velikovaška cesta 5.

Guštani (Koroško):

Trgovina g. Vinko Brundula.

Veržej:

Trgovina gosp. Koroša.

Kozje:

Trgovina gospoda Druškoviča.

Opomba: Če kdo hoče prodajati naše liste, naj naznani tiskarni sv. Cirila, Maribor, Koroška cesta 5. — Prodajalci dobijo dalekosežni popust.

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, po influenci.

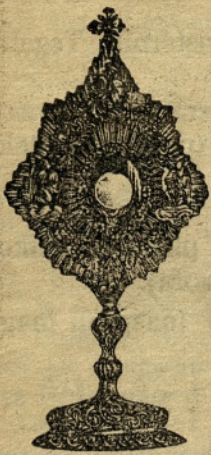
Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na trajnem kašlju. Lažje je obvladovati se bolezninega jo zdraviti.
2. Oseba s kroničnim kašljem bronhijev, ki s Sirolinom ozdravi.
3. Vdusljivi, katerim Sirolin zmanjša olahča naduha.
4. Škrofulni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vpehom na splošni počutek.

Suhe gobe, fižol, vinski kamen

ter sploh vse deželne pridelke, kakor tudi prazne dobro ohranjene vreče kupi veletrgovina Anton Kolenc Celje Graška cesta 22.

Prva in največja delavnica za cerkvena dela na slovenskem jugu

K. Tratnik

špecialist v izdelovanju cerkvenega orodja in posode.

Maribor Pfarrhofg. 3

se priporočam prečistiti duhovščini za naročila vsakovrstnih monštranc, kelihov, lestencev, svečnikov itd. Staro cerkveno orodje popravljam, pozlatim in posrebrim v ognju. — Za vsako delo jamčim. — Mnogo priznanih pism na razpolago.

Knjigarna, umetnine in muzikalije.

Goričar & Leskovšek

Celje

trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami na debelo in drobno, priporoča: trgovcem in preprodajalcem velikansko izbero dopisnic **XX** po raznih cenah. **XX** Za gostilničarje: Papirnat servijete vsled novih predpisov namestniji v Gradcu po zelo nizkih cenah.

POZOR!

POZOR!

Ker je sedaj mnogo obitelji, katere pogrešajo moške, kateri so bili poklicani pod orožje, podpora pa zadostuje komaj za hrano, bo mnogim zelo težko kupiti otrokom najpotrebnejšega perila in obleko za šolo. Da se omili v teh revnih časih splošno bedo, se je odločil trgovec

J. N. Šoštarčič .: Maribor,

Gospodska ulica 5, da bo za časa vojne prodajal vse blago veliko ceneje, kakor popreje. Kdor torej želi kupiti za majhen denar dobro blago, naj se nemudoma oglasi pri omenjenemu trgovcu. Vzorci in ceniki se pošljejo zastonj.

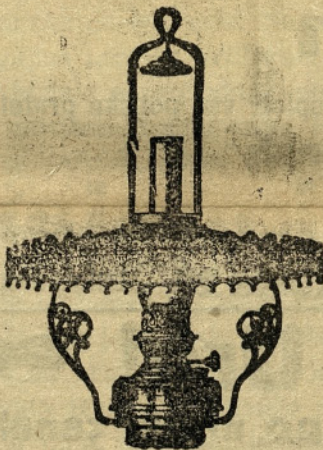
Pozor kmetovalci!

Preskrbite si pravočasno, posebno sedaj v vojskem času, jamčena, zanesljiva in kaljiva semena, n. pr.: domačo, nemško (Lucerna), kamnito deteljo, travo, peso rumeno in rdečo, sploh vsa poljska, kakor tudi vrtna in cvetlična semena od znane in odlikovane trdke Mauthner, ki se dobivajo pri domači trdki

I. RAVNIKAR .: CELJE

Trgovina s specerijskim blagom, z barvami in deželnimi pridelki ter zaloga vseh vrst mineralnih vod.

Solidna in točna postrežba.

Edina štajerska steklarska narodna trgovina.

Na debelo!

Na drobno!

FRANC STRUPI .: CELJE
Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svečilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobice. — Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in stavbah.

Najsolidnejša in točna postrežba.

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4 1/2%, proti trimesečni odpovedi po 4 1/2%. Obresti se pripisujejo k kapitalsu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za naganje po pošti se poštna hranilna položnica (97.078) na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajajo le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5 1/2%, na vknjižbo sploh po 5 1/2%, na vknjižbo in poročilo po 5 1/2%, in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri dragih denarnih savodih prevzame posojilnica v svoje lasti proti povratni gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izvenredni pravniki. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajajo in prošnje prejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica št. 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

Obrestuje hranilne vloge po

4 1/2 %

od dneva vloga do dneva vzdiga.

Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojilo

na vknjižbo, na osebni kredit in na zastavo vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

- Posojilnica daje tudi domače hranilnike.

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.